



2024/1309

8.5.2024

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2024/1309

z 29. apríla 2024

**o opatreniach na zníženie nákladov na zavádzanie gigabitových elektronických komunikačných sietí,
ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/2120 a zrušuje smernica 2014/61/EÚ (akt o gigabitovej
infraštruktúre)**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Digitálne hospodárstvo za posledné desaťročie zásadne zmenilo vnútorný trh. Víziou Únie je digitálne hospodárstvo s udržateľnými hospodárskymi a sociálnymi prínosmi na základe vynikajúcej, spoľahlivej a bezpečnej pripojiteľnosti pre všetkých a kdekoľvek v Európe vrátane vidieckych, vzdialených a riedko osídlených regiónov, ako aj dopravných koridorov. Vysokokvalitná digitálna infraštruktúra založená na vysokokapacitných sieťach v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 ⁽³⁾ je oporou takmer všetkých odvetví moderného a inovatívneho hospodárstva. Môže poskytovať inovačné služby, efektívnejšie obchodné operácie a inteligentné, udržateľné a digitálne spoločnosti a zároveň prispievať k dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti klímy. Má strategický význam pre sociálnu a územnú súdržnosť a celkovo pre konkurencieschopnosť, odolnosť a digitálnu suverenitu Únie, ako aj jej vedúce postavenie v digitálnej oblasti. Digitalizácia má výrazný vplyv na každodenný sociálny, hospodársky, politický a kultúrny život všetkých ľudí v Únii. V tejto súvislosti môže obmedzený prístup k sieti a jej nedostatočné rozšírenie prehĺbiť sociálne nerovnosti, a tým vytvoriť novú digitálnu priepasť medzi ľuďmi, ktorí môžu v plnej miere využívať efektívnu a bezpečnú digitálnu pripojiteľnosť, čo im umožní prístup k širokej škále služieb, a ľuďmi, ktorí takú možnosť nemajú. V tejto súvislosti by malo byť prioritou pre verejné investičné projekty ako kľúčový aspekt sociálneho začlenenia rozširovanie vysokokapacitných sietí vo vidieckych, vzdialených a v riedko osídlených regiónoch, ako aj v rámci sociálneho bývania. Preto by fyzické a právnické osoby v súkromnom aj verejnom sektore mali mať možnosť byť súčasťou digitálneho hospodárstva.
- (2) Rýchly vývoj technológií, exponenciálny nárast využívania širokopásmového pripojenia a rastúci dopyt po pokročilej vysokokapacitnej pripojiteľnosti sa počas pandémie ochorenia COVID-19 ešte zrýchlili. V dôsledku toho boli ciele stanovené v oznámení Komisie z 19. mája 2010 s názvom „Digitálna agenda pre Európu“ väčšinou splnené, no zároveň sa stali zastaranými. Podiel domácností s prístupom k internetu s rýchlosťou 30 Mbit/s sa zvýšil

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 349, 29.9.2023, s. 116.

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 23. apríla 2024 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 29. apríla 2024.

⁽³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (Ú. v. EÚ L 321, 17.12.2018, s. 36).

z 58,1 % v roku 2013 na 90 % v roku 2022. Dostupnosť rýchlosti iba 30 Mbit/s už nie je perspektívna a nie je v súlade s novými cieľmi stanovenými v smernici (EÚ) 2018/1972 na zabezpečenie pripojiteľnosti a všeobecnej dostupnosti vysokokapacitných sietí. Únia preto v rozhodnutí Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2481 ⁽⁴⁾ stanovila aktualizované ciele na rok 2030, ktoré lepšie zodpovedajú očakávaným potrebám v oblasti pripojiteľnosti v budúcnosti, keď by všetky európske domácnosti mali byť pokryté gigabitovou sieťou a všetky obývané oblasti bezdrôtovými vysokorýchlostnými sieťami novej generácie s výkonnosťou zodpovedajúcou aspoň 5G.

- (3) Na dosiahnutie týchto cieľov sú potrebné politiky na urýchlenie a zjednodušenie zavádzania vysokokapacitných pevných a bezdrôtových sietí v celej únii a zníženie nákladov naň vrátane riadneho plánovania, posilnenej koordinácie a vytvorenia zjednodušených a zosúladených postupov udeľovania povolení ako spôsobu znižovania administratívneho zaťaženia prevádzkovateľov aj vnútroštátnych verejných správ.
- (4) Integrovanie vesmírnej a pozemnej infraštruktúry je dôležité pre rozširovanie pripojiteľnosti a prípravu na ďalšiu vlnu digitálnej infraštruktúry, ktorá únii umožní zaujať vedúce postavenie v tejto oblasti. Nedávny technický pokrok umožnil vznik satelitných komunikačných sústav, ktoré postupne ponúkajú služby vysokorýchlostného pripojenia s relatívne nízkym oneskorením, čo podporuje pripojiteľnosť a zvyšuje súdržnosť v celej únii vrátane jej najvzdialenejších regiónov a vidieckych, vzdialených a riedko osídlených oblastí. V tejto súvislosti by sa pri plánovaní a zavádzaní vysokokapacitných pevných a bezdrôtových sietí v celej únii mali zohľadniť zdroje, ktoré poskytuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/588 ⁽⁵⁾, a najmä potenciálne komerčné kapacity prístupu na internet budúcej satelitnej sústavy, a mali by podľa možnosti prispievať k zavádzaniu vysokokapacitných sietí. Je dôležité zdôrazniť, že satelitná konektivita je spojená aj s pozemnými prvkami, a toto nariadenie môže uľahčiť ich zavádzanie.
- (5) Rozširovanie vysokokapacitných sietí v celej únii si vyžaduje značné investície, z ktorých významnú časť tvoria náklady na stavebnoinžinierske práce. Spoločným využívaním fyzickej infraštruktúry by sa obmedzila potreba nákladných stavebnoinžinierskych prác a zefektívnilo by sa rozširovanie pokročilého širokopásmového pripojenia.
- (6) Veľkú časť nákladov na zavádzanie vysokokapacitných sietí možno pripísať neefektívnosti v procese rozširovania súvisiacej s: a) využívaním existujúcej pasívnej infraštruktúry, ako sú káblovody, rúry, vstupné šachty, rozvodné skrine, stĺpy, stožiare, inštalácie antén, veže a iné podporné konštrukcie; b) nedostatkom v koordinácii stavebných prác, ktoré vykonávajú prevádzkovatelia sietí alebo subjekty verejného sektora; c) zaťažujúcim a zdĺhavým administratívnym postupom vydávania povolení; a d) problematickým miestam v zavádzaní sietí v budovách, čo vedie k veľkým finančným prekážkam, najmä vo vidieckych oblastiach.
- (7) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/61/EÚ ⁽⁶⁾, ktorá bola prijatá v reakcii na potrebu zníženia nákladov na zavádzanie širokopásmového pripojenia, zahŕňala opatrenia týkajúce sa spoločného využívania infraštruktúry, koordinácie stavebných prác a znižovania administratívneho zaťaženia. Na ďalšie uľahčenie rozširovania vysokokapacitných sietí vrátane optických sietí a sietí 5G Európska rada vo svojich záveroch o formovaní digitálnej budúcnosti Európy z 9. júna 2020 vyzvala na prijatie balíka dodatočných opatrení na podporu zavádzania súčasných a budúcich sietí vrátane preskúmania smernice 2014/61/EÚ.
- (8) Opatrenia stanovené v smernici 2014/61/EÚ prispeli k menej nákladnému zavádzaniu vysokorýchlostných elektronických komunikačných sietí. Tieto opatrenia by sa však mali posilniť a zefektívniť, aby sa ešte viac znížili náklady a urýchlilo sa zavádzanie sietí.

⁽⁴⁾ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2481 zo 14. decembra 2022, ktorým sa zriaďuje politický program digitálne desaťročie do roku 2030 (Ú. v. EÚ L 323, 19.12.2022, s. 4).

⁽⁵⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/588 z 15. marca 2023, ktorým sa zriaďuje Program únie pre bezpečnú konektivitu na obdobie rokov 2023 – 2027 (Ú. v. EÚ L 79, 17.3.2023, s. 1).

⁽⁶⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/61/EÚ z 15. mája 2014 o opatreniach na zníženie nákladov na zavedenie vysokorýchlostných elektronických komunikačných sietí (Ú. v. EÚ L 155, 23.5.2014, s. 1).

- (9) Opatrenia zamerané na zefektívnenie využívania existujúcej verejnej a súkromnej infraštruktúry a zníženie nákladov a odstránenie prekážok pri vykonávaní nových stavebnoinžinierskych prác by mali zásadne prispieť k zabezpečeniu rýchleho a rozsiahleho zavedenia vysokokapacitných sietí aj vo vidieckych, vzdialených alebo v riedko osídlených oblastiach a v dopravných koridoroch. Týmto opatreniami by sa mala zachovať účinná hospodárska súťaž bez toho, aby bola narušená ochrana, bezpečnosť a bezproblémová prevádzka existujúcej infraštruktúry alebo verejné zdravie a životné prostredie. Mali by sa zohľadniť primerané metodiky a vedecké údaje.
- (10) Niektoré členské štáty prijali opatrenia na zníženie nákladov na rozšírenie širokopásmového pripojenia, a to aj nad rámec ustanovení smernice 2014/61/EÚ. Tieto opatrenia sú však v jednotlivých členských štátoch stále veľmi odlišné a viedli k rôznym výsledkom v rámci Únie. Rozšírenie niektorých z týchto opatrení v celej Únii a prijatie nových posilnených opatrení by mohlo výrazne prispieť k lepšiemu fungovaniu jednotného digitálneho trhu. Okrem toho rozdiely v regulačných požiadavkách a nejednotné vykonávanie pravidiel Únie niekedy bránia spolupráci medzi podnikmi verejných služieb. Rozdiely môžu takisto vytvárať prekážky vstupu na trh pre nové podniky poskytujúce alebo oprávnené poskytovať verejné elektronické komunikačné siete alebo pridružené prostriedky v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 29 smernice (EÚ) 2018/1972 (ďalej len „prevádzkovatelia“). Tieto rozdiely môžu tiež znemožniť nové obchodné príležitosti a brániť rozvoju vnútorného trhu na používanie a zavádzanie fyzickej infraštruktúry pre vysokokapacitné siete. Opatrenia oznámené vo vnútroštátnych plánoch a správach o vykonávaní, ktoré prijali členské štáty podľa odporúčania Komisie (EÚ) 2020/1307⁽⁷⁾, sa okrem toho nevzťahujú na všetky oblasti smernice 2014/61/EÚ ani sa plne a konzistentne nezaoberajú všetkými otázkami. A to aj napriek tomu, aké zásadne je prijať opatrenia v rámci celého procesu rozširovania a naprieč odvetviami, aby sa dosiahol koherentný a významný vplyv. Členské štáty by sa mali nabádať, aby aj naďalej uplatňovali najlepšie postupy stanovené v odporúčaní (EÚ) 2020/1307, ktoré môžu uľahčiť vykonávanie tohto nariadenia v súlade so zásadou minimálnej harmonizácie.
- (11) Cieľom tohto nariadenia je posilniť a harmonizovať práva a povinnosti uplatniteľné v celej Únii, aby sa urýchlilo rozširovanie vysokokapacitných sietí a zlepšila medziodvetvová koordinácia vrátane chrbticových sietí a bezdrôtových vysokorychlostných sietí novej generácie s výkonnosťou zodpovedajúcou aspoň 5G. V dôsledku pretrvávajúcej fragmentácie trhov elektronických komunikácií nie sú podniky poskytujúce alebo oprávnené poskytovať elektronické komunikačné siete schopné dosahovať úspory z rozsahu. Nedostatok vysokokvalitnej pripojiteľnosti v Únii môže mať silný nadväzujúci účinok na cezhraničný obchod a poskytovanie služieb, keďže mnohé služby možno poskytovať len vtedy, keď je v celej Únii zavedená dostatočne výkonná sieť. Toto nariadenie zlepšuje rovnaké podmienky, zároveň však členským štátom nebráni, aby zavádzali alebo zachovávali vnútroštátne pravidlá v súlade s právom Únie, ktoré slúžia na podporu spoločného využívania existujúcej fyzickej infraštruktúry alebo umožňujú efektívnejšie a rýchlejšie zavádzanie novej fyzickej infraštruktúry doplnením alebo posilnením práv a povinností stanovených v tomto nariadení a poskytnutím riešení na dosiahnutie jeho cieľov. Členské štáty by napríklad mohli prijať prísnejšie alebo podrobnejšie pravidlá s cieľom skrátiť lehoty na udelenie alebo zamietnutie povolení potrebných na zavádzanie sietí, zaviesť dodatočné výnimky z povolení, rozšíriť ustanovenia o koordinácii stavebných prác aj na súkromne financované projekty alebo požadovať, aby sa jednotnému informačnému miestu poskytovalo viac informácií o fyzickej infraštruktúre alebo plánovaných stavebných prácach v elektronickom formáte, rozšíriť ustanovenia o prístupe k existujúcej fyzickej infraštruktúre na budovy v súkromnom vlastníctve, ako aj zaviesť ďalšie opatrenia na urýchlienie postupov udeľovania povolení za predpokladu, že neporušujú právo Únie vrátane ustanovení tohto nariadenia.
- (12) S cieľom zabezpečiť právnu istotu, a to aj pokiaľ ide o konkrétne regulačné opatrenia uložené v rámci kapitol II až IV hlavy II časti II smernice (EÚ) 2018/1972, smernice Komisie 2002/77/ES⁽⁸⁾ a smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2555⁽⁹⁾, ustanovenia uvedených smerníc by mali mať prednosť pred týmto nariadením. Týmto nariadením nie je dotknutá možnosť národných regulačných orgánov ponechať alebo zaviesť opatrenia, ktoré
-
- (7) Odporúčanie Komisie (EÚ) 2020/1307 z 18. septembra 2020 o spoločnom súbore nástrojov Únie na zníženie nákladov na zavádzanie vysokokapacitných sietí a zabezpečenie včasného prístupu k rádiovému frekvenčnému spektru 5G priaznivého pre investície v záujme podpory pripojiteľnosti s cieľom oživiť hospodárstvo po kríze COVID-19 v Únii (Ú. v. EÚ L 305, 21.9.2020, s. 33).
- (8) Smernica Komisie 2002/77/ES zo 16. septembra 2002 o hospodárskej súťaži na trhoch elektronických komunikačných sietí a služieb (Ú. v. ES L 249, 17.9.2002, s. 21).
- (9) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2555 zo 14. decembra 2022 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne kybernetickej bezpečnosti v Únii, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 910/2014 a smernica (EÚ) 2018/1972 a zrušuje smernica (EÚ) 2016/1148 (smernica NIS 2) (Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022, s. 80).

nepatria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, ako sú povinnosti týkajúce sa prístupu k vnútorným rozvodom v budovách, v súlade so smernicou (EÚ) 2018/1972.

- (13) Pre prevádzkovateľov, najmä pre nových účastníkov vstupujúcich na trh, môže byť podstatne efektívnejšie opätovne použiť na rozšírenie vysokokapacitných sietí alebo pridružených prostriedkov existujúcu fyzickú infraštruktúru vrátane infraštruktúr iných verejných služieb. Je to prípad najmä tých oblastí, kde nie je k dispozícii vhodná elektronická komunikačná sieť alebo kde vybudovanie novej fyzickej infraštruktúry nemusí byť ekonomicky realizovateľné. Aj synergie medzi jednotlivými odvetviami môžu značne znížiť potrebu stavebných prác súvisiacich so zavádzaním vysokokapacitných sietí. Toto opätovné použitie môže takisto znížiť sociálne a environmentálne náklady spojené s uvedenými prácami, ako je znečistenie, hluk a preťaženie dopravy. Toto nariadenie by sa preto malo vzťahovať nielen na prevádzkovateľov, ale aj na vlastníkov alebo držiteľov práv na používanie rozsiahlej a všadeprítomnej fyzickej infraštruktúry vhodnej na zavedenie prvkov elektronických komunikačných sietí, ako sú fyzické siete na dodávku elektriny, plynu a vody, splaškové a kanalizačné systémy či siete vykurovania a dopravných služieb. V prípade držiteľov práv sa tým nemenia žiadne majetkové práva tretích strán ani sa neobmedzuje výkon týchto práv. V relevantných prípadoch by sa na tento účel mali zohľadňovať aj práva nájomcov.
- (14) S cieľom zlepšiť zavádzanie vysokokapacitných sietí na vnútornom trhu by sa týmto nariadením mali stanoviť práva pre podniky poskytujúce verejné elektronické komunikačné siete alebo pridružené prostriedky (vrátane podnikov verejnej povahy), aby mali prístup k fyzickej infraštruktúre bez ohľadu na jej umiestnenie, a to za spravodlivých a primeraných podmienok v súlade s bežným výkonom vlastníckych práv. Povinnosťou sprístupniť fyzickú infraštruktúru by nemali byť dotknuté práva vlastníka pozemku alebo budovy, v rámci ktorých sa infraštruktúra nachádza.
- (15) Konkrétne by sa s prihliadnutím na rýchly rozvoj podnikov, ktoré poskytujú predovšetkým pridružené prostriedky, ako sú „prevádzkovatelia veží“, a ich čoraz významnejšiu úlohu poskytovateľov prístupu k fyzickej infraštruktúre vhodnej na inštaláciu prvkov bezdrôtových elektronických komunikačných sietí, ako je sieť 5G, malo vymedzenie pojmu „prevádzkovateľ siete“ rozšíriť nad rámec podnikov poskytujúcich alebo oprávnených poskytovať elektronické komunikačné siete a prevádzkovateľov iných typov sietí, napríklad dopravných, plynárenských alebo elektrických sietí, aby zahŕňalo podniky poskytujúce pridružené prostriedky, na ktoré by sa teda mali vzťahovať všetky povinnosti a prínosy stanovené v tomto nariadení okrem ustanovení týkajúcich sa fyzickej infraštruktúry v budove a prístupu k nej. S cieľom zabezpečiť kontinuitu služby a predvídateľnosť plánovaného zavádzania pridružených prostriedkov by sa právnické osoby, ktoré pôsobia predovšetkým ako nájomníci pozemkov alebo ako držiteľia iných ako vlastníckych práv k pozemkom, na ktorých sa plánuje alebo sa zrealizovala inštalácia zariadenia s cieľom zaviesť prvky vysokokapacitných sietí, alebo spravujú nájomné zmluvy v mene vlastníkov pozemkov, a prevádzkovatelia mali dobromyseľne dohodnúť na prístupe k pozemkom a informovať vnútroštátne regulačné orgány o svojich dohodách vrátane dohodnutej ceny, ktorá by v príslušných prípadoch mala zodpovedať trhovým podmienkam. Na uľahčenie takýchto rokovaní by členské štáty mohli poskytnúť usmernenie, najmä pokiaľ ide o cenu za prístup k pozemkom.
- (16) Členské štáty by mali mať možnosť rozšíriť povinnosti stanovené v tomto nariadení na subjekty, ktoré nepatria do jeho rozsahu pôsobnosti, ako sú organizačné jednotky, ktoré zo zákona nemajú právnu subjektivitu a ktoré majú právnu spôsobilosť a môžu sa plne zúčastňovať na hospodárskych transakciách, alebo podniky, ktoré získali koncesiu od verejných orgánov.
- (17) Fyzické zariadenia siete umožňujú vzhľadom na svoju malú mieru rozdielnosti často súčasné zavedenie širokej škály prvkov elektronických komunikačných sietí bez toho, aby to malo vplyv na poskytovanú hlavnú službu, a s minimálnymi nákladmi na adaptáciu. Patria sem prvky, ktoré sú schopné poskytovať služby prístupu k širokopásmovému pripojeniu s rýchlosťou aspoň 100 Mbit/s v súlade so zásadou technologickej neutrality. Fyzická infraštruktúra, ktorá je určená len na zavedenie iných prvkov siete bez toho, aby sa sama stala aktívnym prvkom siete, sa preto môže v zásade využívať na umiestnenie káblov, zariadení alebo iných prvkov elektronických komunikačných sietí bez ohľadu na jej aktuálne využívanie alebo vlastníctvo, bezpečnostné obavy alebo budúce obchodné záujmy vlastníka infraštruktúry. Aj fyzická infraštruktúra verejných elektronických komunikačných sietí sa môže v zásade využívať na umiestnenie prvkov iných sietí. Prevádzkovatelia verejných elektronických komunikačných sietí by preto mali mať možnosť v príslušných prípadoch poskytnúť prístup k svojim sieťam na účely zavádzania iných sietí. Členské štáty by mali mať možnosť špecifikovať formálne administratívne

požiadavky na tieto žiadosti o prístup, ako je forma takýchto žiadostí alebo návrhu zmluvy, alebo návrhu projektu inštalácie vysokokapacitnej siete. Bez toho, aby bolo dotknuté úsilie o naplnenie konkrétneho všeobecného záujmu spojeného s poskytovaním hlavnej služby, by sa zároveň mali podporovať synergie medzi prevádzkovateľmi sietí s cieľom prispieť k dosiahnutiu digitálnych cieľov stanovených v rozhodnutí (EÚ) 2022/2481.

- (18) Ak neexistuje odôvodnená výnimka, na prvky fyzickej infraštruktúry, ktoré vlastní alebo kontrolujú subjekty verejného sektora vrátane prípadov, keď ich riadi akýkoľvek subjekt poverený plnením úloh v mene uvedených subjektov verejného sektora, a to aj keď nie sú súčasťou siete, možno takisto zaviesť prvky elektronických komunikačných sietí a v takých prípadoch by mali byť sprístupnené, aby sa uľahčila inštalácia sieťových prvkov vysokokapacitných sietí, a to najmä bezdrôtových sietí. Príkladmi prvkov fyzickej infraštruktúry sú budovy vrátane ich striech a častí ich fasád, vstupy do budov a každé ďalšie aktívum vrátane pouličného zariadenia, ako sú stožiare verejného osvetlenia, ukazovatele ulíc a budov, semafore, pútače a mýtné brány, ako aj autobusové a električkové zastávky, stanice metra a železničné stanice a tunely. Je na členských štátoch, aby v spolupráci s regionálnymi a miestnymi orgánmi určili konkrétne kategórie fyzickej infraštruktúry, ktorú vlastní alebo kontrolujú subjekty verejného sektora na ich územiach, v prípade ktorých sa nemôžu uplatňovať povinnosti týkajúce sa prístupu, napríklad z dôvodov architektonického, historického, náboženského alebo environmentálneho významu, národnej bezpečnosti alebo bezpečnosti cestnej premávky. S cieľom zabezpečiť akceptáciu zo strany verejnosti a udržateľné zavádzanie by sieťové prvky vysokokapacitných sietí mali mať minimálny vizuálny vplyv.
- (19) Na jednej strane by celé oblasti, najmä vo vidieckych regiónoch, mohli ostať bez možnosti pripojenia z toho dôvodu, že infraštruktúra verejného sektora neumožňuje alebo nie je vhodná na inštaláciu prvkov vysokokapacitných sietí. Na druhej strane existujú komerčné budovy, ktoré sú jedinou alternatívou na zavedenie takýchto prvkov. S cieľom zabezpečiť pripojiteľnosť vo vzdialených a riedko osídlených oblastiach a preklenúť rozdiely v digitálnom pokrytí medzi vidieckymi a mestskými oblasťami a zároveň minimalizovať zasahovanie do súkromného majetku, by členské štáty mohli v prípadoch, keď v dotknutej oblasti neexistuje alternatíva k rozvoju vysokokapacitných sietí, stanoviť, že po splnení určitých osobitných podmienok by vlastníci súkromných komerčných budov nachádzajúcich sa vo vidieckych alebo vzdialených oblastiach mali prevádzkovateľom poskytnúť prístup k takýmto budovám za spravodlivých a primeraných podmienok a za ceny, ktoré odrážajú trhové podmienky. Táto povinnosť by sa uplatňovala len po splnení všetkých týchto podmienok: v dotknutej oblasti nie sú dostupné vysokokapacitné siete rovnakého druhu, či už pevné alebo mobilné, aké má v úmysle zaviesť záujemca o prístup, a z informácií získaných prostredníctvom jednotného informačného miesta k dátumu podania žiadosti vyplýva, že ani neexistuje plán na ich zavedenie; v dotknutej oblasti neexistuje žiadna fyzická infraštruktúra, ktorú vlastní alebo kontrolujú prevádzkovatelia sietí alebo subjekty verejného sektora, ktorá by bola technicky vhodná na zavedenie prvkov vysokokapacitných sietí.
- (20) Týmto nariadením by nemali byť dotknuté žiadne konkrétne bezpečnostné opatrenia potrebné na zaistenie národnej bezpečnosti, ochrany a verejného zdravia, bezpečnosti a integrity sietí, najmä kritickej infraštruktúry v zmysle vymedzenia vo vnútroštátnom práve, a na zabezpečenie toho, aby neboli ovplyvnené hlavné služby poskytované prevádzkovateľmi sietí alebo subjektami verejného sektora, a to najmä v sieťach používaných na poskytovanie vody určenej na ľudskú spotrebu. Všeobecné pravidlá vo vnútroštátnych právnych predpisoch, ktoré prevádzkovateľom sietí zakazujú rokovať o prístupe k fyzickej infraštruktúre zo strany podnikov poskytujúcich alebo oprávnených poskytovať elektronické komunikačné siete alebo pridružené prostriedky, by však mohli brániť vytvoreniu trhu s prístupom k fyzickej infraštruktúre. Takéto všeobecné pravidlá by sa preto mali zrušiť. Opatrenia stanovené v tomto nariadení by zároveň nemali členským štátom brániť v motivovaní prevádzkovateľov verejných služieb, aby poskytli prístup k infraštruktúre, a to tým, že pri výpočte sadzieb pre koncového používateľa za ich hlavnú činnosť alebo činnosti v súlade s uplatniteľným právom Únie vylúčia príjmy pochádzajúce z prístupu k ich fyzickej infraštruktúre.
- (21) Aby sa zabezpečila právna istota a zabránilo sa neúmernému zaťaženiu prevádzkovateľov sietí vyplývajúcejmu zo súbežného uplatňovania dvoch odlišných režimov prístupu k tej istej fyzickej infraštruktúre, na fyzickú infraštruktúru, na ktorú sa vzťahujú povinnosti prístupu uložené národnými regulačnými orgánmi podľa smernice (EÚ) 2018/1972 alebo povinnosti prístupu vyplývajúce z uplatňovania pravidiel Únie v oblasti štátnej pomoci, by sa dovtedy, kým sú takéto povinnosti v platnosti, nemali vzťahovať povinnosti prístupu stanovené v tomto nariadení. Toto nariadenie by sa však malo uplatňovať, ak národný regulačný orgán uložil povinnosť prístupu podľa smernice

(EÚ) 2018/1972, v rámci ktorej sa obmedzuje využívanie dotknutej fyzickej infraštruktúry. Môže k tomu dôjsť napríklad vtedy, keď prevádzkovateľ, ktorý plánuje pripojiť základňové stanice, požiadava o prístup k existujúcej fyzickej infraštruktúre, na ktorú sa na trhu vzťahujú povinnosti prístupu k veľkoobchodnej vyhradenej kapacite v zmysle odporúčania Komisie (EÚ) 2020/2245⁽¹⁰⁾.

- (22) Aby sa zabezpečila proporionalita a zachovali investičné stimuly, prevádzkovateľ siete alebo subjekt verejného sektora by mal mať právo odmietnuť prístup ku konkrétnej fyzickej infraštruktúre z objektívnych a opodstatnených dôvodov. Fyzická infraštruktúra, ku ktorej sa žiada prístup, by konkrétne mohla byť technicky nevhodná z dôvodu osobitných okolností alebo z dôvodu nedostatku aktuálne dostupného priestoru alebo budúcich priestorových potrieb, ktoré sú dostatočne preukázané napríklad vo verejne dostupných investičných plánoch. Aby sa predišlo akémukoľvek potenciálnemu narušeniu hospodárskej súťaže alebo akémukoľvek zneužitiu podmienok na odmietnutie prístupu, každé takéto odmietnutie by malo byť riadne odôvodnené a založené na objektívnych a podrobných dôvodoch. Takéto dôvody by sa napríklad nepovažovali za objektívne, ak podnik poskytujúci alebo oprávnený poskytovať elektronické komunikačné siete zaviedol fyzickú infraštruktúru vďaka koordinácii stavebných prác s iným prevádzkovateľom siete ako prevádzkovateľom elektronickej komunikačnej siete a odmieta poskytnúť prístup na základe údajného nedostatočného priestoru na zavedenie prvkov vysokokapacitných sietí, ktoré vyplývajú z rozhodnutí podniku, ktorý kontroluje. V takom prípade by mohlo dôjsť k narušeniu hospodárskej súťaže, ak v oblasti, ktorej sa žiada o prístup potenciálne týka, nie je žiadna iná vysokokapacitná sieť. Podobne by mohlo spoločné využívanie infraštruktúry za konkrétnych okolností ohroziť ochranu alebo verejné zdravie, integritu a bezpečnosť siete vrátane kritickej infraštruktúry alebo by mohlo ohroziť poskytovanie služieb, ktoré sa poskytujú predovšetkým v rámci tej istej infraštruktúry. Okrem toho, ak prevádzkovateľ siete už poskytuje pasívny veľkoobchodný fyzický prístup k elektronickým komunikačným sieťam, ktoré by vyhovovali potrebám záujemcu o prístup, ako je nenasvietené vlákno alebo uvoľnený prístup k optickému vláknu, prístup k základnej fyzickej infraštruktúre by mohol mať negatívny ekonomický vplyv na jeho obchodný model, najmä na model prevádzkovateľov pôsobiach výlučne na veľkoobchodnom trhu, a na jeho investičné stimuly, čím by sa vytvorila prekážka pre rýchle rozšírenie vysokokapacitných sietí do vidieckych a vzdialených oblastí. Toto nariadenie nebráni členským štátom obmedziť podmienky zamietnutia prístupu na základe existencie alternatívnej ponuky nenasvietených vlákien alebo uvoľneného prístupu k optickému vláknu, ak by takéto produkty na príslušnom trhu nepredstavovali udržateľný alternatívny spôsob pasívneho veľkoobchodného fyzického prístupu k elektronickým komunikačným sieťam. Malo by sa zabrániť neefektívnej duplicite prvkov vysokokapacitnej siete, ktorá ohrozuje počiatočné investície a investičné plány, a to najmä vo vidieckych oblastiach, v ktorých viac ako jedna vysokokapacitná sieť v danej oblasti nemusí byť ekonomicky udržateľná, bez toho, aby bola dotknutá smernica 2002/77/ES, za predpokladu, že výsledok takéhoto rozhodnutia by bol v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania. Pri posúdení spravodlivého a primeraného charakteru podmienok pre takéto alternatívne prostriedky veľkoobchodného fyzického prístupu by sa okrem iného mal zohľadňovať základný obchodný model podniku poskytujúceho alebo oprávneného poskytovať verejné elektronické komunikačné siete, ktorý poskytuje prístup, potreba zabrániť akémukoľvek možnému posilneniu významného vplyvu na trhu ktorejkoľvek zo strán, a to, či poskytovateľ prístupu viaže alebo spája prístup so službami, ktoré nie sú absolútne nevyhnutné.

- (23) S cieľom zachovať investičné stimuly a zabrániť nepriaznivým a nezamýšľaným hospodárskym vplyvom na obchodný model prvého prevádzkovateľa na trhu pri zavádzaní sietí s dovedením vlákna do priestorov, najmä vo vidieckych oblastiach, by členské štáty v prípadoch, keď už sa vo vnútroštátnom práve v súlade s právom Unie uplatňuje podobný dôvod na zamietnutie, mohli stanoviť, že ak podnik poskytujúci alebo oprávnený poskytovať elektronické komunikačné siete žiada o prístup k jedinej optickej sieti v cieľovej oblasti pokrytia, poskytovateľ prístupu by mohol odmietnuť prístup k svojej fyzickej infraštruktúre, ak za spravodlivých a primeraných podmienok poskytne udržateľný alternatívny prostriedok veľkoobchodného aktívneho prístupu, ktorý je vhodný na poskytovanie vysokokapacitných sietí. Takýto veľkoobchodný aktívny prístup by mal pre žiadajúceho prevádzkovateľa zabezpečiť dostupnosť vysokokapacitných sietí a možnosť poskytovať služby v kvalite a s vlastnosťami, ktoré sú charakteristické pre vysokokapacitné siete a ktoré sú z hľadiska možností kvality alebo vlastností služieb porovnateľné s pasívnym prístupom, ako je nenasvietené vlákno alebo uvoľnený prístup k optickému vláknu. Okrem toho by sa tieto udržateľné alternatívne prostriedky veľkoobchodného aktívneho prístupu mali poskytovať na nediskriminačnom a otvorenom základe. Na tento účel by mal prevádzkovateľ poskytujúci prístup iným

⁽¹⁰⁾ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2020/2245 z 18. decembra 2020 o relevantných trhoch produktov a služieb v sektore elektronických komunikácií, ktoré môžu podliehať regulácii *ex ante* v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií, 18.12.2020, C(2020) 8750 (Ú. v. EÚ L 439, 29.12.2020, s. 23).

prevádzkovateľom uplatňovať rovnocenné podmienky za rovnakých okolností a mal by poskytovať služby a informácie iným prevádzkovateľom za rovnakých podmienok a v rovnakej kvalite, ako poskytuje pre svoje vlastné služby alebo pre služby svojich dcérskych spoločností alebo partnerov, s cieľom zaručiť rovnaké zaobchádzanie a ponúkať rovnaké príležitosti všetkým prevádzkovateľom vrátane poskytujúceho prevádzkovateľa.

- (24) Na uľahčenie opätovného použitia existujúcej fyzickej infraštruktúry v prípadoch, keď prevádzkovatelia požadujú prístup v konkrétnej oblasti, by mali prevádzkovatelia sietí a subjekty verejného sektora, ktoré vlastnia alebo kontrolujú fyzickú infraštruktúru, predložiť ponuku na spoločné využívanie svojich zariadení za spravodlivých a primeraných podmienok vrátane ceny, pokiaľ nie je prístup zamietnutý z objektívnych a opodstatnených dôvodov. Od subjektov verejného sektora by sa takisto malo vyžadovať, aby ponúkali prístup za nediskriminačných podmienok. V závislosti od okolností môže podmienky, za ktorých sa takýto prístup poskytuje, ovplyvniť niekoľko faktorov. Takéto faktory zahŕňajú: a) všetky preventívne bezpečnostné opatrenia prijímané s cieľom obmedziť negatívny dosah na ochranu, bezpečnosť a integritu siete; b) všetky konkrétne dohody o zodpovednosti v prípade škôd; c) využívanie akejkoľvek dotácie z verejných zdrojov udelenej na budovanie infraštruktúry vrátane konkrétnych podmienok týkajúcich sa dotácie alebo stanovených podľa vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie; d) schopnosť dodávať alebo poskytovať kapacitu infraštruktúry s cieľom splniť povinnosti verejnej služby; a e) všetky obmedzenia vyplývajúce z vnútroštátnych predpisov, ktorých cieľom je ochrana životného prostredia vrátane minimalizácie vizuálneho vplyvu na infraštruktúru s cieľom zabezpečiť akceptáciu zo strany verejnosti, ochrana verejného zdravia, verejnej bezpečnosti alebo plnenie cieľov územného plánovania.
- (25) Investície do fyzickej infraštruktúry verejných elektronických komunikačných sietí alebo pridružených prostriedkov by mali priamo prispievať k cieľom stanoveným v rozhodnutí (EÚ) 2022/2481 a malo by sa pri nich vyhýbať oportunistickému správaniu. Keďže povinnosti prístupu sa ukladajú prevádzkovateľom sietí vrátane prevádzkovateľov a podnikov verejných služieb a subjektov verejného sektora, kritériá na určenie spravodlivých a primeraných cien a predchádzanie nadmerným cenám by mali zohľadňovať ich rozdielne situácie a obchodné modely. Všetci poskytovatelia prístupu by napríklad mali mať spravodlivú príležitosť na náhradu nákladov, ktoré im vzniknú pri poskytovaní prístupu k ich fyzickej infraštruktúre, ako aj všetkých dodatočných nákladov na údržbu a adaptáciu vyplývajúcich z poskytnutia prístupu k takejto infraštruktúre. V rámci každej povinnosti prístupu k existujúcej fyzickej infraštruktúre alebo koordinácie stavebných prác uloženej prevádzkovateľom vrátane podnikov poskytujúcich alebo oprávnených poskytovať elektronické komunikačné siete a služby alebo len pridružené prostriedky by sa konkrétne malo dôkladne zohľadňovať viacero faktorov, ako je ekonomická udržateľnosť týchto investícií na základe ich rizikového profilu, ako aj potreba spravodlivej návratnosti týchto investícií a akéhokoľvek časového harmonogramu návratnosti investícií. Stanovením cien za prístup by sa zároveň malo zabezpečiť riadne zohľadnenie rôznych obchodných modelov tých prevádzkovateľov, ktorí predovšetkým poskytujú pridružené prostriedky a ponúkajú fyzický prístup viac ako jednému poskytovateľovi verejných elektronických komunikačných sietí, pričom sa zohľadní príslušné usmernenie Komisie. V súvislosti s určovaním cien a podmienok prevádzkovateľmi sietí a subjektmi verejného sektora, ktoré vlastnia alebo kontrolujú fyzickú infraštruktúru, by poskytovatelia prístupu alebo orgány na riešenie sporov mohli určité platné zmluvy a obchodné podmienky dohodnuté medzi záujemcami o prístup a poskytovateľmi prístupu použiť ako referenčný faktor na určenie toho, či sú ceny a podmienky spravodlivé a primerané, pretože odrážajú trhové ceny a podmienky v čase uzavretia zmluvy. Tým by nemalo byť dotknuté posudzovanie orgánov na riešenie sporov, ktoré môžu okrem iného usúdiť, že zmluvy predložené zmluvnými stranami nie sú v súlade s kritériami určovania cien stanovenými v tomto nariadení.
- (26) Subjektom verejného sektora, ktoré vlastnia alebo kontrolujú fyzickú infraštruktúru, môžu chýbať dostatočné zdroje, skúsenosti alebo potrebné technické znalosti na zapojenie sa do rokovaní s prevádzkovateľmi o prístupe. Na uľahčenie prístupu k fyzickej infraštruktúre týchto subjektov verejného sektora by sa mohol ustanoviť subjekt, ktorý by koordinoval žiadosti o prístup, poskytoval právnu a technickú podporu pri rokovaní o podmienkach prístupu a sprístupňoval príslušné informácie o takejto fyzickej infraštruktúre prostredníctvom jednotného informačného miesta. Koordináčny subjekt by takisto mohol podporovať subjekty verejného sektora pri vypracovaní vzorových zmlúv a monitorovať výsledok a dĺžku procesu žiadostí o prístup. Tento subjekt by mohol pomáhať aj v prípade sporov o prístup k fyzickej infraštruktúre, ktorú subjekty verejného sektora vlastnia alebo kontrolujú.

- (27) Aby sa zabezpečila jednotnosť prístupov medzi členskými štátmi a zároveň zohľadnili rôzne situácie v jednotlivých členských štátoch, Komisia by v úzkej spolupráci s Orgánom európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (ďalej len „BEREC“ – *Body of European Regulators for Electronic Communications*) mohla poskytnúť usmernenie k uplatňovaniu ustanovení o prístupe k fyzickej infraštruktúre, ktoré bude okrem iného zahŕňať uplatňovanie spravodlivých a primeraných podmienok. Pri príprave usmernenia by sa mali náležite zohľadniť stanoviská zainteresovaných strán, vnútroštátnych orgánov a vnútroštátnych orgánov na riešenie sporov, aby sa v čo najväčšej miere zabezpečilo, že takéto usmernenie nenaruša osvedčené zásady, je v súlade s procesnými pravidlami vnútroštátnych orgánov na riešenie sporov a nemá škodlivý vplyv na ďalšie zavádzanie vysokokapacitných sietí. V usmernení by sa mohli zohľadniť charakteristiky prevádzkovateľov sietí a ich obchodný model.
- (28) Prevádzkovatelia by mali mať na požiadanie prístup k minimálnym informáciám o fyzickej infraštruktúre a plánovaných stavebných prácach v oblasti zavádzania. Umožní im to efektívne plánovať zavádzanie vysokokapacitných sietí a zabezpečiť čo najefektívnejšie využitie existujúcej fyzickej infraštruktúry vhodnej na rozšírenie takýchto sietí a plánovaných stavebných prác. Takéto minimálne informácie sú nevyhnutným predpokladom na posúdenie potenciálu na využívanie existujúcej fyzickej infraštruktúry alebo na koordináciu plánovaných stavebných prác v konkrétnej oblasti, ako aj na zníženie škody na ktorejkoľvek existujúcej fyzickej infraštruktúre. Vzhľadom na počet zainteresovaných strán zapojených do procesu, ktorý v príslušných prípadoch zahŕňa verejne a súkromne financované stavebné práce, ako aj existujúcu alebo plánovanú fyzickú infraštruktúru, a na uľahčenie prístupu k týmto informáciám naprieč odvetviami a hranicami by mali prevádzkovatelia sietí a subjekty verejného sektora podliehajúce povinnostiam transparentnosti bezodkladne a v určenej lehote sprístupniť takéto aktuálne minimálne informácie prostredníctvom jednotného informačného miesta. Zjednoduší sa tým riadenie žiadostí o prístup k takýmto informáciám a prevádzkovateľom to umožní vyjadriť svoj záujem o prístup k fyzickej infraštruktúre alebo koordináciu stavebných prác, pre ktoré je načasovanie rozhodujúce. Minimálne informácie o plánovaných stavebných prácach by sa mali sprístupňovať prostredníctvom jednotného informačného miesta hneď, ako ich má k dispozícii dotknutý prevádzkovateľ siete, a v každom prípade, ak sa vyžadujú povolenia, najneskôr dva mesiace pred prvým predložením žiadosti o povolenie príslušným orgánom. Prevádzkovatelia sietí a subjekty verejného sektora, na ktorých sa vzťahujú povinnosti transparentnosti, by mohli aktívne a dobrovoľne rozšíriť minimálne sprístupnené informácie o ďalšie charakteristiky, ako sú v prípade existujúcej fyzickej infraštruktúry informácie o úrovni obsadenia fyzickej infraštruktúry, ak sú k dispozícii, alebo orientačné informácie týkajúce sa dostupnosti nenasvieteného vlákna.
- (29) Minimálne informácie by sa mali okamžite sprístupniť prostredníctvom jednotného informačného miesta za primeraných, nediskriminačných a transparentných podmienok, aby prevádzkovatelia mohli predkladať svoje žiadosti o informácie. Jednotné informačné miesto by mohlo pozostávať z registra informácií v elektronickom formáte, kde je možné informácie získavať alebo ich sprístupňovať a predkladať žiadosti online pomocou digitálnych nástrojov, ako sú webové stránky, digitálne aplikácie a digitálne platformy. Sprístupnené informácie môžu byť obmedzené z dôvodu zaistenia bezpečnosti a integrity siete, najmä v rámci kritickej infraštruktúry, národnej bezpečnosti, alebo na ochranu legitímneho pracovného a obchodného z tajomstva. Jednotné informačné miesto nemusí uchovávať informácie pod podmienkou, že poskytuje prepojenia na iné digitálne nástroje, ako sú webové portály, digitálne platformy, databázy alebo digitálne aplikácie, kde sú informácie uložené. Možno teda uvažovať o rôznych modeloch jednotného informačného miesta. Jednotné informačné miesto môže poskytovať dodatočné funkcie, ako napríklad prístup k doplňujúcim informáciám alebo podporu procesu žiadania o prístup k existujúcej fyzickej infraštruktúre alebo žiadania o koordináciu stavebných prác.
- (30) Okrem toho, ak je žiadosť primeraná, najmä ak je potrebná na spoločné využívanie existujúcej fyzickej infraštruktúry alebo koordináciu stavebných prác, by prevádzkovatelia mali mať možnosť uskutočniť prieskumy na mieste a požadovať informácie o plánovaných stavebných prácach za transparentných, primeraných a nediskriminačných podmienok a bez toho, aby boli dotknuté záruky prijaté na zaistenie bezpečnosti a integrity siete, ochrany dôvernosti, ako aj pracovného a obchodného tajomstva.
- (31) Mala by sa podporovať zvýšená transparentnosť plánovaných stavebných prác prostredníctvom jednotných informačných miest. Mohlo by sa to dosiahnuť nasmerovaním prevádzkovateľov k týmto informáciám vždy, keď sú k dispozícii. Transparentnosť by sa mohla presadzovať aj tak, že žiadosti o udelenie povolenia budú podmienené predchádzajúcim sprístupnením informácií o plánovaných stavebných prácach prostredníctvom jednotného informačného miesta.

- (32) Diskrečná právomoc, ktorú si členské štáty ponechávajú pri pridelení funkcií jednotných informačných miest viac ako jednému príslušnému orgánu, by nemala mať vplyv na schopnosť týchto miest účinne vykonávať tieto funkcie. Ak je v členskom štáte zriadené viac ako jedno jednotné informačné miesto, mal by sa zabezpečiť bezproblémový elektronický prístup ku všetkým jednotným informačným miestam prostredníctvom jednotného národného digitálneho kontaktného miesta pozostávajúceho zo spoločného používateľského rozhrania. Jednotné informačné miesto by malo byť plne digitalizované a malo by poskytovať jednoduchý prístup k príslušným digitálnym nástrojom. To by prevádzkovateľom sietí a subjektom verejného sektora umožnilo uplatňovať svoje práva a plniť si povinnosti stanovené v tomto nariadení, ktoré zahŕňajú rýchly prístup k minimálnym informáciám o existujúcej fyzickej infraštruktúre a plánovaných stavebných prácach, elektronické administratívne postupy udeľovania povolení a práv vstupu a informáciám o uplatniteľných podmienkach a postupoch. V rámci týchto minimálnych informácií by jednotné informačné miesto malo poskytovať prístup ku georeferenčným informáciám o umiestnení existujúcej fyzickej infraštruktúry a plánovaných stavebných prác. V záujme uľahčenia takéhoto prístupu by členské štáty mali poskytnúť automatizované digitálne nástroje na predkladanie georeferenčných informácií a nástroje na konverziu do podporovaných dátových formátov. Takéto nástroje by sa mohli sprístupniť prevádzkovateľom sietí a subjektom verejného sektora zodpovedným za poskytovanie uvedených informácií prostredníctvom jednotného informačného miesta. Ak sú georeferenčné údaje o polohe dostupné aj prostredníctvom iných digitálnych nástrojov, ako je geoportál Inspire podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES⁽¹¹⁾, jednotné informačné miesto by mohlo poskytovať používateľsky ústretový prístup k uvedeným informáciám.
- (33) Aby sa zabezpečila proporionalita a bezpečnosť, požiadavka sprístupňovať informácie o existujúcej fyzickej infraštruktúre prostredníctvom jednotného informačného miesta sa nemusí uplatňovať z rovnakých dôvodov, akými sa odôvodňuje zamietnutie žiadosti o prístup. Okrem toho by sprístupňovanie informácií o existujúcej fyzickej infraštruktúre prostredníctvom jednotného informačného miesta mohlo byť vo veľmi špecifických prípadoch pre prevádzkovateľov sietí a subjekty verejného sektora zaťažujúce alebo neprimerané. Mohlo by to nastať napríklad vtedy, keď mapovanie príslušného majetku ešte nie je k dispozícii a bolo by veľmi nákladné alebo keď sa očakáva, že počet žiadostí o prístup bude v určitých oblastiach členského štátu alebo v súvislosti s určitou špecifickou fyzickou infraštruktúrou veľmi nízky. Ak sa na základe analýzy nákladov a prínosov zdá, že poskytovanie informácií je neprimerané, prevádzkovatelia sietí a subjekty verejného sektora by nemali byť povinní takéto informácie sprístupňovať. Členské štáty by mali takúto analýzu nákladov a prínosov vykonať po konzultácii so zainteresovanými stranami týkajúcej sa dopytu po prístupe k existujúcej fyzickej infraštruktúre a táto analýza by sa mala pravidelne aktualizovať. Konzultačný proces a jeho výsledok by sa mali zverejniť prostredníctvom jednotného informačného miesta.
- (34) Príslušné orgány vykonávajúce funkcie jednotného informačného miesta, národné regulačné orgány plniace si svoje úlohy v zmysle smernice (EÚ) 2018/1972 alebo iné príslušné orgány, ako sú národné, regionálne alebo miestne orgány zodpovedné za kataster nehnuteľností alebo vykonávanie smernice 2007/2/ES, by mali v prípade potreby navzájom spolupracovať a radiť sa v záujme zabezpečenia jednotnosti. Účelom takejto spolupráce by malo byť minimalizovanie úsilia pri plnení povinností transparentnosti prevádzkovateľov sietí a subjektov verejného sektora vrátane podnikov určených ako podniky s významným vplyvom na trhu (ďalej len „operátori s významným vplyvom na trhu“) s cieľom sprístupniť informácie o ich fyzickej infraštruktúre. Ak sa vyžaduje odlišný súbor údajov o fyzickej infraštruktúre operátora s významným vplyvom na trhu, výsledkom takejto spolupráce by malo byť vytvorenie užitočných prepojení a synergií medzi databázou týkajúcou sa operátorov s významným vplyvom na trhu a jednotným informačným miestom a primeraných spoločných postupov zberu a poskytovania údajov s cieľom dosiahnuť ľahko porovnateľné výsledky. Cieľom spolupráce by zároveň malo byť uľahčenie prístupu k informáciám o fyzickej infraštruktúre so zreteľom na vnútroštátne okolnosti. Ak sa regulačné povinnosti upravia alebo zrušia, dotknuté strany by mali mať možnosť dohodnúť sa na najlepších riešeniach s cieľom prispôsobiť zber a poskytovanie údajov o fyzickej infraštruktúre novým uplatniteľným regulačným požiadavkám.
- (35) Členské štáty by mali mať možnosť rozhodnúť, aby sa povinnosť transparentnosti pri koordinácii stavebných prác neuplatňovala na druhy stavebných prác, ktoré sa týkajú vnútroštátnej kritickej infraštruktúry, alebo z dôvodov národnej bezpečnosti, ktoré určili členské štáty. Subjekty verejného sektora, ktoré vlastnia alebo kontrolujú fyzickú infraštruktúru, a prevádzkovatelia sietí by mali mať možnosť rozhodnúť, aby sa povinnosť transparentnosti pri koordinácii stavebných prác neuplatňovala na druhy stavebných prác s obmedzeným rozsahom, a ani z núdzových dôvodov, ktoré určili členské štáty. Mohlo by to nastať v prípade stavebných prác, ktoré sa vykonávajú, ak existuje riziko ohrozenia verejnosti v dôsledku procesov degradácie stavebnoinžinierskych prác a ich súvisiacich zariadení,

⁽¹¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (Inspire) (Ú. v. EÚ L 108, 25.4.2007, s. 1).

ktoré sú spôsobené ničivými prírodnými a ľudskými faktormi, a sú potrebné na zaistenie ich ochrany alebo ich demoláciu. Členské štáty by v záujme transparentnosti mali sprístupniť druhy stavebných prác, na ktoré sa vzťahujú tieto okolnosti, prostredníctvom jednotného informačného miesta.

- (36) S cieľom zabezpečiť výrazné úspory a minimalizovať nepríjemnosti v oblasti dotknutej zavádzaním nových elektronických komunikačných sietí by sa mali zakázať regulačné obmedzenia, ktoré spravidla bránia rokovaniám medzi prevádzkovateľmi sietí v súvislosti s dohodami o koordinácii stavebných prác na zavedenie vysokokapacitných sietí. Ak stavebné práce nie sú financované z verejných prostriedkov, toto nariadenie by nemalo mať vplyv na možnosť prevádzkovateľov sietí uzatvárať dohody o koordinácii stavebných prác v súlade s ich vlastnými investičnými a obchodnými plánmi a uprednostňovaným harmonogramom.
- (37) Členské štáty by mali maximalizovať výsledky stavebných prác úplne alebo čiastočne financovaných z verejných prostriedkov, a to využitím pozitívnych externalít týchto prác v jednotlivých odvetviach a zabezpečením rovnakých príležitostí na spoločné využívanie dostupnej a plánovanej fyzickej infraštruktúry na zavádzanie vysokokapacitných sietí. Nemal by sa negatívne ovplyvniť hlavný účel stavebných prác financovaných z verejných prostriedkov. Prevádzkovateľ siete, ktorý priamo alebo nepriamo, napríklad prostredníctvom subdodávateľa, vykonáva dotknuté stavebné práce, by však mal za primeraných, nediskriminačných a transparentných podmienok vyhovieť včasným a odôvodneným požiadavkám na koordináciu zavádzania prvkov vysokokapacitných sietí. Žiadajúci prevádzkovateľ by mal napríklad pokryť všetky dodatočné náklady vrátane nákladov spôsobených oneskoreniami a obmedziť zmeny pôvodných plánov na minimum. Takýmito ustanoveniami by nemalo byť dotknuté právo členských štátov na rezervovanie kapacity pre elektronické komunikačné siete ani vtedy, keď konkrétne žiadosti neexistujú. Členským štátom by sa tým umožnilo uspokojiť budúci dopyt po fyzickej infraštruktúre, aby sa maximalizovala hodnota stavebných prác, alebo prijať opatrenia, ktorými sa prevádzkovateľom iných druhov sietí, napríklad dopravných, plynárenských alebo elektrických sietí, udeľujú podobné práva na koordináciu stavebných prác.
- (38) V niektorých prípadoch, najmä pri zavádzaní vo vidieckych, vzdialených alebo v riedko osídlených oblastiach, môže povinnosť koordinovať stavebné práce ohroziť finančnú životaschopnosť zavádzania a eventuálne odrádzať od investícií vynaložených za trhových podmienok. Za určitých okolností by sa preto mohla žiadosť o koordináciu stavebných prác podaná podniku poskytujúcemu alebo oprávnenému poskytovať verejné elektronické komunikačné siete považovať za neprimeranú. Mohlo by to tak byť najmä vtedy, ak žiadajúci podnik poskytujúci alebo oprávnený poskytovať verejné elektronické komunikačné siete neuviedol svoj zámer zaviesť v danej oblasti vysokokapacitné siete, či už ako nové zavádzanie, modernizáciu alebo ako rozšírenie siete, a ak sa vypracovala prognóza alebo sa vyzvalo na vyjadrenie zámeru zaviesť vysokokapacitné siete vo vymedzených oblastiach (podľa článku 22 smernice (EÚ) 2018/1972), alebo sa uskutočnila verejná konzultácia podľa pravidiel štátnej pomoci Únie. Ak došlo k viacerým takýmto prognózam, výzvam a/alebo verejným konzultáciám, zohľadniť by sa malo len nevyjadrenie záujmu pri poslednej príležitosti, ktorá sa vzťahuje na obdobie, počas ktorého sa podáva žiadosť o koordináciu stavebných prác. Aby sa zabezpečila možnosť prístupu k zavedenej infraštruktúre v budúcnosti, podnik poskytujúci alebo oprávnený poskytovať verejné elektronické komunikačné siete, ktorý vykonáva stavebné práce, by mal zaručiť, že zavedie fyzickú infraštruktúru s dostatočnou kapacitou so zreteľom na požiadavky na kapacitu, ktoré vyjadril podnik žiadajúci o koordináciu stavebných prác, a usmernenia, ktoré poskytol orgán BEREC v úzkej spolupráci s Komisiou. Nie sú tým dotknuté pravidlá a podmienky spojené s pridelením verejných finančných prostriedkov a uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci.
- (39) Členské štáty by mali mať možnosť rozhodnúť, že ustanovenia tohto nariadenia o koordinácii stavebných prác vrátane transparentnosti nebudú uplatňovať na stavebné práce, ktorých rozsah je obmedzený, napríklad z hľadiska hodnoty, veľkosti alebo trvania. Mohlo by ísť napríklad o stavebné práce trvajúce menej ako stanovený počet hodín alebo dní, práce využívajúce minimálne invazívne techniky, ako je zafrézovanie káblov, alebo práce núdzového charakteru.
- (40) S cieľom zabezpečiť konzistentnosť prístupov a zároveň zohľadniť rozdielne situácie v jednotlivých členských štátoch by mal orgán BEREC v úzkej spolupráci s Komisiou do 18 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia poskytnúť usmernenia o uplatňovaní ustanovení o koordinácii stavebných prác.

- (41) Účinná koordinácia môže prispieť k znižovaniu nákladov a omeškaní, ako aj narušení pri zavádzaní, ktoré môžu byť spôsobené problémami na mieste. Jedným z príkladov, keď koordinácia stavebných prác môže priniesť jasné výhody, sú medziodvetvové projekty okrem iného aj v rámci transeurópskej energetickej siete (TEN-E) a transeurópskej dopravnej siete (TEN-T), ako napríklad zavádzanie koridorov 5G pozdĺž dopravných trás, ako je cestná, železničná a vnútrozemská vodná doprava. Tieto projekty si zároveň môžu vyžadovať koordináciu projektovania alebo spoločné projektovanie založené načasnej spolupráci medzi účastníkmi projektu. Dotknuté strany sa môžu v rámci spoločného projektovania vopred dohodnúť na spôsoboch zavádzania fyzickej infraštruktúry a na technológiách a vybavení, ktoré sa majú použiť, a to ešte pred začiatkom koordinácie stavebných prác. Preto by sa mala žiadosť o koordináciu stavebných prác podať čo najskôr.
- (42) Na zavádzanie prvkov elektronických komunikačných sietí alebo pridružených prostriedkov môže byť potrebných niekoľko rôznych povolení s cieľom chrániť všeobecné záujmy Únie a členských štátov. Môžu medzi ne patriť povolenia v oblasti hĺbenia, výstavby, územného plánovania či životného prostredia a iné povolenia, ako aj práva vstupu. Počet povolení a práv vstupu potrebných na zavedenie rôznych druhov elektronických komunikačných sietí alebo pridružených prostriedkov a miestny charakter zavádzania by si mohli vyžadovať uplatnenie rôznych postupov a podmienok, ktoré môžu spôsobiť problémy pri zavádzaní siete. V záujme uľahčenia zavádzania by sa preto mali všetky pravidlá týkajúce sa podmienok a postupov uplatniteľných na udeľovanie povolení a práv vstupu v čo najväčšej možnej miere zjednodušiť a zosúladiť na vnútroštátnej úrovni, pričom by sa malo zachovať právo každého príslušného orgánu zapojiť sa do procesu a zachovať si rozhodovacie právomoci v súlade so zásadou subsidiarity. Informácie o postupoch a všeobecných podmienkach uplatniteľných na udeľovanie povolení pre stavebné práce a práv vstupu by mali dotknuté príslušné orgány sprístupniť prostredníctvom jednotných informačných miest. Mohla by sa tým znížiť zložitosť a zvýšiť efektívnosť a transparentnosť pre všetkých prevádzkovateľov, a najmä pre nových účastníkov trhu a menších prevádzkovateľov, ktorí nie sú v tejto oblasti aktívni. Prevádzkovatelia by okrem toho mali mať právo predkladať prostredníctvom jednotného informačného miesta svoje žiadosti o povolenie a o práva vstupu v elektronickom formáte. Tieto podniky by zároveň mali mať možnosť získať informácie v elektronickom formáte o stave svojich žiadostí a o tom, či boli schválené alebo zamietnuté.
- (43) Postupy udeľovania povolenia by nemali predstavovať neodôvodnené prekážky brániace investíciám ani by nemali poškodzovať vnútorný trh. Členské štáty by preto mali zabezpečiť, aby sa rozhodnutie o udelení alebo neudelení povolenia na zavádzanie prvkov vysokokapacitných sietí alebo pridružených prostriedkov sprístupnilo do štyroch mesiacov od dátumu prijatia žiadosti o povolenie alebo v lehote stanovenej vnútroštátnym právom podľa toho, ktorá lehota je kratšia. Členské štáty sa nabádajú, aby vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch zaviedli ustanovenia pre príslušné orgány, aby udeľovali alebo zamietali povolenia rýchlejšie, ako vyžaduje zákon. Nie sú tým dotknuté iné konkrétne lehoty ani povinnosti stanovené v súvislosti s riadnym vykonávaním daného postupu, ktoré sú uplatniteľné na postup udeľovania povolení v súlade s vnútroštátnym právom alebo právom Únie. Príslušné orgány by nemali obmedzovať zavádzanie vysokokapacitných sietí ani pridružených prostriedkov, nemali by v ňom brániť, ani znižovať jeho hospodársku prítlačivosť. Konkrétne by podľa možnosti nemali brániť súbežným postupom udeľovania povolení a práv vstupu ani by od prevádzkovateľov nemali vyžadovať získanie jedného druhu povolenia pred tým, ako budú môcť požiadať o iné druhy povolení. Príslušné orgány by mali odôvodniť každé odmietnutie udeliť povolenie alebo práva vstupu v ich právomoci na základe objektívnych, transparentných, nediskriminačných a primeraných podmienok.
- (44) Aby sa predišlo zbytočným omeškaniám, príslušné orgány by mali určiť, či je žiadosť o povolenie úplná, do 20 pracovných dní od jej prijatia. Ak príslušný orgán dospeje k záveru, že žiadosť o povolenie nie je úplná, mal by v tejto lehote vyzvať žiadateľa, aby poskytol chýbajúce informácie. Z dôvodu rovnakého zaobchádzania a transparentnosti by príslušné orgány mali mať možnosť považovať žiadosti o povolenie na stavebné práce za nepripustné, ak najneskôr dva mesiace pred prvým podaním žiadosti o povolenie príslušným orgánom neboli prostredníctvom jednotného informačného miesta sprístupnené minimálne informácie, ktoré sa vyžadujú podľa tohto nariadenia. Ak sú na zavádzanie prvkov vysokokapacitných sietí potrebné okrem povolení aj práva vstupu, príslušné orgány by mali odchylné od článku 43 smernice (EÚ) 2018/1972 udeliť takéto práva vstupu do štyroch mesiacov od dátumu prijatia žiadosti s výnimkou prípadov vyvlastnenia. Iné práva vstupu, ktoré nie sú potrebné v súvislosti s povoleniami na stavebné práce, by sa mali naďalej udeľovať do šiestich mesiacov v súlade s článkom 43 smernice (EÚ) 2018/1972.

- (45) S cieľom urýchliť zavádzanie vysokokapacitných sietí a zároveň znížiť administratívne zaťaženie orgánov udeľujúcich povolenia by sa na určité druhy stavebných prác, ako sú stavebné práce malého rozsahu, nemala vzťahovať povinnosť získať povolenie vopred. Z dôvodu transparentnosti a právnej istoty by členské štáty mali určiť tieto druhy prác a sprístupniť informácie prostredníctvom jednotného informačného miesta. Za určitých konkrétnych podmienok by sa mohli na rôzne kategórie infraštruktúry (napríklad stožiare, antény, stĺpy a podzemné káblovody) uplatniť výnimky z akéhokoľvek postupu udeľovania povolení. Mohli by sa uplatniť aj na technickú modernizáciu existujúcich inštalácií, údržbárske práce a stavebné práce malého rozsahu, ako je zafrézovanie. Povolenia by sa mohli v prípade stavebných prác malého rozsahu pri zavádzaní vysokokapacitných sietí alebo pridružených prostriedkov naďalej vyžadovať z dôvodov architektonickej, historickej, náboženskej alebo environmentálnej hodnoty alebo z dôvodov verejnej bezpečnosti, obrany, ochrany, životného prostredia alebo verejného zdravia alebo na ochranu bezpečnosti kritickej infraštruktúry. Členské štáty by mali v záujme transparentnosti určiť tieto kategórie a uverejniť výnimky prostredníctvom jednotného informačného miesta. Na to, aby príslušné orgány mohli posúdiť, či sa na plánované práce vzťahujú výnimky, by potrebovali minimálne informácie, ako sú informácie o začatí a trvaní prác. Z tohto dôvodu by členské štáty mali mať možnosť požadovať od dotknutého prevádzkovateľa, aby príslušným orgánom oznámil svoj zámer začať stavebné práce prostredníctvom vyhlásenia s minimálnymi informáciami.
- (46) S cieľom zabezpečiť, aby sa postupy udeľovania takýchto povolení vykonali v primeraných lehotách v súlade s určitými novými a správnymi administratívnymi postupmi na vnútroštátnej úrovni, je potrebné stanoviť zásady administratívneho zjednodušenia. To by malo okrem iného zahŕňať obmedzenie povinnosti získať povolenie vopred na prípady, v ktorých je to nevyhnutné, a zavedenie zásady tichého súhlasu príslušného orgánu po uplynutí určitej lehoty. Členské štáty by mali mať možnosť odchyliť sa od ustanovenia o tichom súhlase, ak prevádzkovateľovi sprístupnia alternatívny prostriedok nápravy toho, že príslušný orgán nedodržiaval lehotu na vydanie rozhodnutia o žiadosti o povolenie stanovenú podľa práva Únie alebo vnútroštátneho práva. Takýto alternatívny prostriedok nápravy by mal zahŕňať buď mechanizmus, ktorý prevádzkovateľovi umožňuje požadovať náhradu škody vyplývajúcej z omeškania v konaní, alebo možnosť predložiť vec súdu alebo dozornému orgánu, čomu by malo predchádzať stretnutie s príslušným orgánom, ak o to prevádzkovateľ požiada. Okrem toho by členské štáty mali mať možnosť zachovať alebo zaviesť zjednodušený postup udeľovania povolení pre postupy oznamovania vopred, ktoré môžu existovať podľa vnútroštátneho práva a vzťahujú sa na zavádzanie akéhokoľvek prvku vysokokapacitných sietí alebo pridružených prostriedkov. Ak sa členské štáty odchyľia od uplatňovania ustanovenia o tichom súhlase, mali by zabezpečiť, aby sa spolu s alternatívnymi prostriedkami nápravy, ktoré poskytujú, a bez toho, aby boli tieto prostriedky dotknuté, zorganizovalo zmierovacie stretnutie, ak oň požiada prevádzkovateľ alebo príslušný orgán. Takéto stretnutie by sa malo zorganizovať bez zbytočného odkladu s cieľom uľahčiť prijatie rozhodnutia o povolení. Stretnutie bude predovšetkým slúžiť na identifikovanie akýchkoľvek dodatočných informácií, ako aj možných úprav projektu, a to v prípade potreby za účasti iných zainteresovaných strán alebo príslušných orgánov. Členské štáty by naďalej mohli zaviesť alebo zachovať akékoľvek iné alternatívne opatrenie s cieľom zabezpečiť, aby príslušné orgány dodržali lehotu na udelenie alebo zamietnutie povolení.
- (47) Na uľahčenie zavádzania prvkov vysokokapacitných sietí by sa všetky poplatky spojené s povolením, okrem práva vstupu, mali obmedziť na administratívne náklady spojené so spracovaním žiadosti o povolenie podľa zásad stanovených v článku 16 smernice (EÚ) 2018/1972. V prípade práv vstupu sa uplatňujú články 42 a 43 smernice (EÚ) 2018/1972.
- (48) Dosiahnutie cieľov stanovených v rozhodnutí (EÚ) 2022/2481 si vyžaduje, aby všetci koncoví používatelia na pevných miestach boli do roku 2030 pokrytí gigabitovou sieťou až po koncový bod siete a aby všetky obývané oblasti boli pokryté bezdrôtovými vysokorychlostnými sieťami novej generácie s výkonnosťou zodpovedajúcou aspoň 5G, a to v súlade so zásadou technologickej neutrality. Malo by sa uľahčiť poskytovanie gigabitových sietí až ku koncovým používateľom, a to najmä prostredníctvom fyzickej infraštruktúry v budove pripravenej na optické vlákna. Uloženie malých káblovodov počas výstavby budov predstavuje len obmedzené prírastkové náklady, zatiaľ čo vybavenie budov gigabitovou infraštruktúrou môže predstavovať značnú časť nákladov na zavádzanie gigabitovej siete. Preto by sa mali všetky nové budovy alebo budovy podliehajúce významnej obnove vybaviť fyzickou infraštruktúrou a optickým vedením v budove, ktoré umožnia napojenie koncových používateľov na gigabitové rýchlosti, ak sa tým neúmerne nezvýšia náklady na obnovu a ak je to technicky možné. Nové viacbytové domy a viacbytové domy podliehajúce významnej obnove by sa zároveň mali vybaviť prístupovým bodom, ku ktorému má

ľahký prístup jeden alebo viacero podnikov poskytujúcich alebo oprávnených poskytovať verejné elektronické komunikačné siete, ak sa tým neúmerne nezvýšia náklady na obnovu a ak je to technicky možné. Investori výstavby by okrem toho mali zabezpečiť prázdne káblovody z každého bytu do prístupového bodu domu, ktorý sa nachádza vo viacbytovom dome alebo mimo neho, čím sa umožní pripojenie až po koncové body siete, alebo v tých členských štátoch, kde je koncový bod siete v súlade s vnútroštátnym právom umiestnený mimo obydľia koncového používateľa, až po fyzický bod, kde sa koncový používateľ pripája k verejnej sieti. Významná obnova existujúcich budov na mieste koncového používateľa v záujme zvýšenia energetickej hospodárnosti podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ⁽¹²⁾ poskytuje príležitosť na súbežné vybavenie týchto budov fyzickou infraštruktúrou v budove pripravenou na optické vlákna, optickým vedením v budove a v prípade viacbytových domov prístupovým bodom.

- (49) Prístupový bod môže byť pre operátora obzvlášť užitočný pri vstupe do budovy, najmä v prípade viacbytových domov, keďže tento fyzický bod môže spájať vedenie spájajúce konkrétne miesta koncových používateľov. S cieľom posilniť hospodársku súťaž tým, že sa viac ako jednému podniku umožní poskytovať služby koncovým používateľom, je dôležité, aby prístupové body nových viacbytových domov a viacbytových domov podliehajúcich významnej obnove boli bez nadmerného úsilia ľahko prístupné pre viac ako jedného prevádzkovateľa.
- (50) Ustanovenia týkajúce sa fyzickej infraštruktúry v budove pripravenej na optické vlákna, prístupového bodu a optického vedenia v budove nebránia prítomnosti iného typu technológie v rámci tej istej fyzickej infraštruktúry v budove. Uvedené ustanovenia by nemali mať vplyv na právo vlastníkov budov vybaviť budovu okrem optického vedenia v budove dodatočnou fyzickou infraštruktúrou v budove, ktorá je okrem optických vlákien schopná podporovať aj iné prvky elektronických komunikačných sietí.
- (51) Perspektíva vybavenia budovy fyzickou infraštruktúrou v budove pripravenej na optické vlákna, prístupovým bodom alebo optickým vedením v budove sa môže považovať za neprimeranú z hľadiska nákladov, najmä v prípade nových samostatných bytov alebo budov prechádzajúcich významnou obnovou. Môže sa to zakladať na objektívnych dôvodoch, ako sú individuálne odhady nákladov, hospodárske dôvody spojené s miestom alebo ochrana kultúrneho dedičstva či environmentálne dôvody (napríklad v prípade osobitných kategórií pamiatok).
- (52) Perspektívni kupci a nájomcovia by mali prospech z identifikácie budov, ktoré sú vybavené fyzickou infraštruktúrou v budove pripravenej na optické vlákna, prístupovým bodom a optickým vedením v budove a ktoré teda majú značný potenciál z hľadiska úspory nákladov. Zároveň by sa mala podporovať aj pripravenosť budov na pripojenie optickými vláknami. Budovy vybavené fyzickou infraštruktúrou v budove pripravenej na optické vlákna, prístupovým bodom a optickým vedením v budove by preto mali byť na dobrovoľnom základe a v súlade s postupmi stanovenými členskými štátmi oprávnené získať označenie „pripravené na optické vlákna“, ak sa členské štáty rozhodli takéto označenie zaviesť.
- (53) Podniky poskytujúce alebo oprávnené poskytovať verejné elektronické komunikačné siete, ktoré v konkrétnej oblasti zavádzajú gigabitové siete, by mohli dosiahnuť značné úspory z rozsahu, pokiaľ by mohli ukončiť svoju sieť v prístupovom bode využitím existujúcej fyzickej infraštruktúry a uvedením dotknutej oblasti do pôvodného stavu. Malo by to byť možné bez ohľadu na to, či účastník vyjadril v tom čase záujem o túto službu, a za predpokladu, že sa minimalizuje vplyv na súkromný majetok, a to bez neprimeraného zásahu do vlastníckych práv. Ak už je sieť ukončená v prístupovom bode, pripojenie ďalšieho zákazníka je možné za podstatne nižšie náklady, najmä pomocou prístupu k vertikálnemu segmentu pripravenému na optické vlákna v budove, pokiaľ už existuje. Tento cieľ sa splní, aj keď sa v samotnej budove už nachádza gigabitová sieť, ku ktorej má prístup za transparentných, primeraných a nediskriminačných podmienok každý poskytovateľ verejných komunikačných sietí, ktorý má v budove aktívneho účastníka. To by mohlo nastať hlavne v členských štátoch, ktoré prijali opatrenia podľa

⁽¹²⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ z 19. mája 2010 o energetickej hospodárnosti budov (Ú. v. EÚ L 153, 18.6.2010, s. 13).

článku 44 smernice (EÚ) 2018/1972. Podniky poskytujúce alebo oprávnené poskytovať verejné elektronické komunikačné siete by mali po ukončení zmluvy s účastníkom v čo najväčšej možnej miere odstrániť prvky svojej siete, ako sú zastarané káble a zariadenia, a obnoviť dotknutú oblasť.

- (54) Aby sa prispelo k zabezpečeniu dostupnosti gigabitových sietí pre koncových používateľov, nové budovy a významne obnovené budovy by sa mali vybaviť fyzickou infraštruktúrou v budove pripravenou na optické vlákna, optickým vedením v budove a v prípade viacbytových domov prístupovým bodom. Členské štáty by mali mať pri plnení tohto cieľa istú pružnosť. Účelom tohto nariadenia preto nie je harmonizovať pravidlá týkajúce sa súvisiacich nákladov vrátane pravidiel, ktoré sa týkajú náhrady nákladov na vybavenie budov fyzickou infraštruktúrou v budove pripravenou na optické vlákna, optickým vedením v budove a prístupovým bodom.
- (55) V súlade so zásadou subsidiarity a s prihliadnutím na vnútroštátne okolnosti by členské štáty mali prijať normy alebo technické špecifikácie, ktoré sú potrebné na účely vybavenia novopostavených budov alebo budov prechádzajúcich významnou obnovou fyzickou infraštruktúrou v budove pripravenou na optické vlákna a optickým vedením v budove a vybavenia novopostavených viacbytových domov alebo viacbytových domov prechádzajúcich významnou obnovou prístupovým bodom. V uvedených normách alebo technických špecifikáciách by sa mali stanoviť aspoň: špecifikácie prístupového bodu v budove, špecifikácie optického rozhrania, špecifikácie káblov, špecifikácie zásuvky, špecifikácie rúr alebo mikrokáblovodov, technické špecifikácie potrebné na zabránenie rušeniu elektrickou kabelážou, minimálny polomer ohybu. Členské štáty by mali zabezpečiť súlad s týmito potrebnými normami alebo technickými špecifikáciami. Na preukázanie takéhoto súladu by členské štáty mali stanoviť postupy, ktoré by mohli zahŕňať kontroly budov alebo ich reprezentatívnej vzorky na mieste. Aby sa navyše predišlo zvýšeniu byrokracie súvisiacej s takýmito postupmi stanovenými podľa tohto nariadenia, členské štáty by mali zohľadniť procedurálne požiadavky uplatnené na postupy podľa smernice 2010/31/EÚ a zároveň by mali v príslušných prípadoch zvážiť možnosť súbežného začatia oboch postupov žiadostí.
- (56) Vzhľadom na sociálne prínosy vyplývajúce z digitálnej inklúzie a s prihliadnutím na hospodársky vplyv zavádzania vysokokapacitných sietí by v prípadoch, keď do priestorov koncových používateľov nevedie existujúca pasívna ani aktívna infraštruktúra pripravená na optické vlákna a neexistujú alternatívy poskytovania vysokokapacitných sietí účastníkov, mal by mať každý poskytovateľ verejných elektronických komunikačných sietí právo ukončiť svoju sieť v súkromných priestoroch na vlastné náklady pod podmienkou, že vplyv na súkromný majetok neprimerane nezasahuje do vlastníckych práv a minimalizuje sa, napríklad ak je to možné, využitím existujúcej fyzickej infraštruktúry dostupnej v budove alebo zabezpečením úplnej obnovy dotknutých oblastí.
- (57) Žiadosti o prístup k fyzickej infraštruktúre v budove by mali patriť do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, zatiaľ čo žiadosť o prístup k optickému vedeniu v budove má patriť do rozsahu pôsobnosti smernice (EÚ) 2018/1972.
- (58) S cieľom zabezpečiť konzistentnosť prístupov a zároveň zohľadniť rozdielne situácie v jednotlivých členských štátoch by mal orgán BEREC v úzkej spolupráci s Komisiou do 18 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia uverejniť usmernenia o podmienkach prístupu k fyzickej infraštruktúre v budove, ako aj o uplatňovaní spravodlivých a primeraných podmienok, a kritérií, ktoré majú vnútroštátne orgány na riešenie sporov dodržiavať pri urovnávaní sporov. Pri vypracovaní usmernení by sa mali náležite zohľadniť stanoviská zainteresovaných strán a najmä vnútroštátnych orgánov na riešenie sporov s cieľom zabezpečiť, aby takéto usmernenia nenarušili osvedčené zásady, boli v súlade s procesnými pravidlami vnútroštátnych orgánov na riešenie sporov a nepoškodzovali ďalšie rozširovanie vysokokapacitných sietí. Vzhľadom na úroveň flexibility, ktorá sa členským štátom priznáva pri uplatňovaní uvedených ustanovení, a v záujme ich účinnosti by usmernenia orgánu BEREC mali byť primerane podrobné.
- (59) Na podporu modernizácie a pružnosti administratívnych postupov a zníženie nákladov a času vynaložených na postupy zavádzania vysokokapacitných sietí by sa služby jednotných informačných miest mali vykonávať v plnom rozsahu cez internet. Jednotné informačné miesta by na tento účel mali poskytovať jednoduchý prístup

k potrebným digitálnym nástrojom, ako sú webové portály, databázy, digitálne platformy a digitálne aplikácie. Nástroje by mali poskytovať efektívny prístup k minimálnym informáciám o existujúcej fyzickej infraštruktúre a plánovaných stavebných prácach, ako aj zabezpečovať možnosť požiadať o informácie. Takéto digitálne nástroje by mali zároveň poskytovať prístup k elektronickým administratívnym postupom udeľovania povolení a práv vstupu, ako aj súvisiace informácie o uplatniteľných podmienkach a postupoch. Ak je v členskom štáte zriadené viac ako jedno jednotné informačné miesto, všetky jednotné informačné miesta by mali byť jednoducho a bezproblémovo dostupné, a to elektronicky, prostredníctvom jednotného národného digitálneho kontaktného miesta. Toto kontaktné miesto by malo disponovať spoločným používateľským rozhraním zabezpečujúcim prístup k internetovým jednotným informačným miestam. Jednotné národné digitálne kontaktné miesto by malo uľahčovať interakciu medzi prevádzkovateľmi a príslušnými orgánmi, ktoré vykonávajú funkcie jednotných informačných miest.

- (60) Členským štátom by sa malo umožniť využívať a v prípade potreby zlepšovať digitálne nástroje, ako sú webové portály, databázy, digitálne platformy a digitálne aplikácie, ktoré by už mohli byť dostupné na miestnej, regionálnej alebo národnej úrovni, na poskytovanie funkcií jednotného informačného miesta za predpokladu, že spĺňajú povinnosti stanovené v tomto nariadení. Zahŕňa to prístup prostredníctvom jednotného národného digitálneho kontaktného miesta a dostupnosť všetkých funkcií stanovených v tomto nariadení. Na dodržiavanie zásad minimalizácie a presnosti údajov v zmysle „jednakrát a dosť“ by sa členským štátom malo umožniť podľa potreby prepojiť viacero digitálnych platforiem, databáz alebo aplikácií podporujúcich jednotné informačné miesta. Digitálne platformy, databázy alebo aplikácie podporujúce jednotné informačné miesta týkajúce sa existujúcej fyzickej infraštruktúry by sa mohli napríklad vzájomne prepojiť alebo úplne či čiastočne integrovať s tými, ktoré sa týkajú plánovaných stavebných prác a udeľovania povolení. S cieľom zabrániť duplicite a zabezpečiť bezproblémovú integráciu by členské štáty mohli vykonať posúdenie už existujúcich digitálnych nástrojov na národnej, regionálnej a miestnej úrovni a vychádzať pri navrhovaní jednotného informačného miesta z najlepších postupov.
- (61) Aby sa zabezpečila efektívnosť jednotných informačných miest stanovených v tomto nariadení, členské štáty by mali zabezpečiť primerané zdroje, ako aj jednoducho dostupné príslušné informácie týkajúce sa konkrétnej zemepisnej oblasti. Tieto informácie by sa mali uvádzať tak podrobne, aby sa maximalizovala efektívnosť z hľadiska pridelených úloh, a to aj na miestnom katastri nehnuteľností. V tomto ohľade by členské štáty mohli zvážiť možné synergie a úspory z rozsahu s jednotným kontaktným miestom v zmysle článku 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES⁽¹³⁾ a s inými plánovanými alebo existujúcimi riešeniami elektronickej verejnej správy s cieľom vychádzať z existujúcich štruktúr a maximalizovať prínosy pre používateľov. Podobne by mala byť s jednotnými informačnými miestami prepojená aj jednotná digitálna brána zriadená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724⁽¹⁴⁾.
- (62) Náklady na zriadenie jednotného národného digitálneho kontaktného miesta, jednotných informačných miest a digitálnych nástrojov, ktoré sú potrebné na dodržiavanie ustanovení tohto nariadenia, by mohli byť úplne alebo čiastočne oprávnené na finančnú podporu z finančných prostriedkov Únie, ako je Európsky fond regionálneho rozvoja a jeho špecifický cieľ: konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa vďaka presadzovaniu inovatívnej a inteligentnej transformácie hospodárstva a regionálnych IKT⁽¹⁵⁾; program Digitálna Európa⁽¹⁶⁾ a jeho špecifický cieľ: zavádzanie a najlepšie využitie digitálnej kapacity a interoperability, ako aj Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti⁽¹⁷⁾ a jeho piliere pre digitálnu transformáciu a inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast vrátane hospodárskej súdržnosti, pracovných miest, produktivity, konkurencieschopnosti, výskumu, vývoja a inovácií a dobre fungujúceho vnútorného trhu so silnými malými a strednými podnikmi, a to za predpokladu, že sú v súlade s cieľmi a kritériami oprávnenosti, ktoré sú v nich stanovené.

⁽¹³⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 36).

⁽¹⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724 z 2. októbra 2018 o zriadení jednotnej digitálnej brány na poskytovanie prístupu k informáciám, postupom a asistenčným službám a službám riešenia problémov a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012 (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Článok 3 ods. 1 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1058 z 24. júna 2021 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a Kohéznom fonde (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 60).

⁽¹⁶⁾ Článok 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/694 z 29. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje program Digitálna Európa a zrušuje rozhodnutie (EÚ) 2015/2240 (Ú. v. EÚ L 166, 11.5.2021, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Článok 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (63) V prípade rozporu o technických a obchodných podmienkach počas obchodného rokovania v súvislosti s prístupom k fyzickej infraštruktúre alebo koordináciou stavebných prác by každá strana mala mať možnosť požiadať vnútroštátny orgán na riešenie sporov, aby stranám uložil riešenie, aby sa zamedzilo neodôvodnenému odmietnutiu vyhovieť žiadosti alebo uloženiu neprimeraných podmienok. Orgán na riešenie sporov by mal pri určovaní cien za udelenie prístupu k existujúcej fyzickej infraštruktúre alebo rozdelenie nákladov na koordinované stavebné práce zabezpečiť, aby poskytovateľ prístupu a prevádzkovatelia sietí plánujúci stavebné práce mali spravodlivú príležitosť na náhradu svojich nákladov, ktoré im vznikli pri poskytovaní prístupu k ich fyzickej infraštruktúre alebo pri koordinácii ich plánovaných stavebných prác. Malo by sa pri tom zohľadniť príslušné usmernenie Komisie alebo usmernenia orgánu BEREC, všetky špecifické vnútroštátne podmienky, všetky zavedené tarifné štruktúry a každé predchádzajúce uloženie prostriedkov nápravy zo strany národného regulačného orgánu. Orgán na riešenie sporov by mal zároveň zohľadniť vplyv požadovaného vstupu alebo koordinácie stavebných prác na podnikateľský plán poskytovateľa prístupu alebo prevádzkovateľov sietí plánujúcich stavebné práce vrátane investícií, ktoré vynaložili alebo plánujú vynaložiť, najmä investícií do fyzickej infraštruktúry, na ktorú sa žiadosť vzťahuje.
- (64) Aby sa predišlo omeškaniam pri zavádzaní siete, vnútroštátny orgán na riešenie sporov by mal spory vyriešiť čo najskôr a v každom prípade do štyroch mesiacov od dátumu prijatia žiadosti o riešenie sporu v prípade sporov o prístupe k existujúcej fyzickej infraštruktúre a do jedného mesiaca, pokiaľ sa spor týka transparentnosti v súvislosti s fyzickou infraštruktúrou, koordinácie plánovaných stavebných prác a transparentnosti v súvislosti s plánovanými stavebnými prácami. Medzi výnimočné okolnosti odôvodňujúce omeškanie pri riešení sporu by mohli patriť skutočnosti mimo kontroly orgánov na riešenie sporov, ako sú nedostatočné informácie alebo dokumentácia, ktoré sú potrebné na prijatie rozhodnutia, a to vrátane stanovísk iných príslušných orgánov, s ktorými treba konzultovať, alebo vysoká úroveň zložitosti spisu.
- (65) Ak vzniknú spory týkajúce sa prístupu k fyzickej infraštruktúre, plánovaných stavebných prác alebo súvisiacich informácií na účely zavádzania vysokokapacitných sietí, orgán na riešenie sporov by mal mať právomoc tieto spory vyriešiť vydaním záväzného rozhodnutia. Rozhodnutiami takéhoto orgánu by v žiadnom prípade nemala byť dotknutá možnosť ktorejkoľvek strany predložiť vec súdu alebo uplatniť predchádzajúci alebo súbežný zmierovací mechanizmus na formálne riešenie sporu, ktorý by mohol mať formu mediácie alebo ďalšieho kola výmen. S cieľom zabezpečiť transparentnosť a predvídateľnosť mechanizmov riešenia sporov a posilniť ich presadzovanie a dôveru v ne by vnútroštátne orgány na riešenie sporov mali zverejňovať svoje rozhodnutia za súčasného dodržiavania zásad dôvernosti a obchodného tajomstva, pričom prístup k týmto rozhodnutiam by sa mal zabezpečiť prostredníctvom jednotných informačných miest.
- (66) Ustanovenia smernice 2014/61/EÚ týkajúce sa riešenia sporov sa naďalej uplatňujú na všetky konania o urovnaní sporov, ktoré sa začali podľa uvedenej smernice.
- (67) V súlade so zásadou subsidiarity by týmto nariadením nemala byť dotknutá možnosť členských štátov prideliť regulačné úlohy orgánom, ktoré sa najlepšie hodia na ich plnenie, v súlade s vnútroštátnym ústavným systémom pridelovania kompetencií a právomocí a požiadavkami stanovenými v tomto nariadení. Na zníženie administratívneho zaťaženia by členské štáty mali mať možnosť vymenovať existujúci orgán alebo zachovať príslušné orgány, ktoré sa už vymenovali v zmysle smernice 2014/61/EÚ. Informácie o úlohách pridelených príslušnému orgánu alebo orgánom by sa mali sprístupniť prostredníctvom jednotného informačného miesta a oznámiť Komisii, pokiaľ sa tak už nestalo podľa smernice 2014/61/EÚ. Diskrečná právomoc, ktorú si členské štáty ponechávajú na pridelenie funkcií jednotného informačného miesta viac ako jednému príslušnému orgánu, by nemala mať vplyv na schopnosť týchto miest účinne vykonávať tieto funkcie.
- (68) Určený vnútroštátny orgán na riešenie sporov a príslušný orgán vykonávajúci funkcie jednotného informačného miesta by mali zabezpečovať neustrannosť, nezávislosť a štrukturálne oddelenie voči zúčastneným stranám, pričom by mali vykonávať svoje právomoci nestranne, transparentne a včas a mali by mať primerané právomoci a prostriedky. Vnútroštátne orgány na riešenie sporov by mali konať nezávisle a objektívne a pri rozhodovaní o sporoch, ktoré im boli predložené, by nemali žiadať ani prijímať pokyny od žiadneho iného orgánu.

- (69) Členské štáty by mali stanoviť vhodné, účinné, primerané a odrádzajúce sankcie v prípade nedodržovania tohto nariadenia alebo záväzného rozhodnutia prijatého príslušnými orgánmi, a to aj v takých prípadoch, keď prevádzkovateľ siete alebo subjekt verejného sektora úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti poskytuje zavádzajúce, nesprávne alebo neúplné informácie prostredníctvom jednotného informačného miesta.
- (70) Keďže ciele tohto nariadenia zamerané na uľahčenie zavádzania fyzickej infraštruktúry vhodnej pre vysokokapacitné siete v celej únii spôsobom, ktorým sa podporí jednotný trh, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov z dôvodu pretrvávajúcich rozdielnych prístupov, ako aj pomalej a neefektívnej transpozície smernice 2014/61/EÚ, ale z dôvodu rozsahu zavádzania siete a požadovaných investícií ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (71) Týmto nariadením nie je dotknutá zodpovednosť členských štátov za ochranu svojej národnej bezpečnosti ani ich právomoc chrániť iné základné funkcie štátu, najmä pokiaľ ide o verejnú bezpečnosť, územnú celistvosť a udržiavanie verejného poriadku.
- (72) Týmto nariadením sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané Chartou základných práv Európskej únie. Cieľom tohto nariadenia je najmä zabezpečiť úplné rešpektovanie práva na súkromný život a ochranu obchodného tajomstva, slobody podnikania, práva vlastníť majetok a práva na účinný prostriedok nápravy. Toto nariadenie sa má uplatňovať v súlade s uvedenými právami a zásadami.
- (73) Toto nariadenie obsahuje ustanovenia, ktoré sa týkajú všetkých predmetných oblastí, na ktoré sa vzťahuje smernica 2014/61/EÚ, ktorá by sa preto mala zrušiť. Vzhľadom na oneskorené začatie uplatňovania niektorých pravidiel týkajúcich sa transparentnosti, postupov udeľovania povolení, fyzickej infraštruktúry v budovách a digitalizácie jednotných informačných miest by však niektoré pravidlá stanovené v smernici 2014/61/EÚ mali zostať v platnosti, kým sa nezačnú uplatňovať príslušné pravidlá tohto nariadenia. Prevádzkovatelia sietí a subjekty verejného sektora by napríklad mali byť naďalej viazaní povinnosťou sprístupňovať informácie o existujúcej fyzickej infraštruktúre prostredníctvom jednotného informačného miesta, ako sa stanovuje v článku 4 ods. 2 a 3 a článku 4 ods. 4 prvej vete smernice 2014/61/EÚ, aby mohli byť tieto informácie okamžite prístupné, kým sa nezačnú uplatňovať príslušné ustanovenia tohto nariadenia.
- (74) Obdobie 18 mesiacov medzi dátumom nadobudnutia účinnosti a dátumom začatia uplatňovania tohto nariadenia má členským štátom poskytnúť dostatočný čas na zabezpečenie toho, aby ich vnútroštátne právne predpisy neobsahovali žiadne prekážky pre jednotné a účinné uplatňovanie tohto nariadenia. Odchyľne od uvedeného dátumu začatia uplatňovania s cieľom zabezpečiť, aby členské štáty mali dostatok času na zavedenie nových systémov a dodržiavanie nových pravidiel zavedených týmto nariadením, by sa mali neskôr uplatňovať niektoré pravidlá týkajúce sa transparentnosti, pokiaľ ide o existujúcu fyzickú infraštruktúru a plánované stavebné práce, pravidlá týkajúce sa digitalizácie jednotných informačných miest a ich úlohy v súvislosti so zefektívnením postupov udeľovania povolení, ako aj pravidiel týkajúce sa fyzickej infraštruktúry v budove. Povinnosť vybaviť nové a významne obnovené budovy fyzickou infraštruktúrou v budove pripravenou na optické vlákna a optickým vedením v budove by sa napríklad mala stať povinnou 21 mesiacov po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia a subjekty verejného sektora by mali sprístupňovať informácie o existujúcej fyzickej infraštruktúre prostredníctvom jednotného informačného miesta v elektronickej forme 24 mesiacov po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia, pričom na prevádzkovateľov sietí by sa zároveň mala naďalej uplatňovať rovnaká povinnosť, aká sa už uplatňuje v súlade so smernicou 2014/61/EÚ. Okrem toho, hoci ustanovenia o transparentnosti týkajúce sa minimálnych informácií o plánovaných stavebných prácach vrátane georeferenčného miesta si vyžadujú dlhšie obdobie, a to až 24 mesiacov po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia, aby členské štáty mohli zabezpečiť, že príslušné jednotné informačné miesta sprístupnia vhodné digitálne nástroje, existujúce jednotné informačné miesta sa budú naďalej využívať podľa článku 6 ods. 1, 2 a 3 smernice 2014/61/EÚ. To isté platí pre príslušné výnimky vymedzené v členských štátoch podľa článku 6 ods. 5 smernice 2014/61/EÚ. Členské štáty majú do začiatku uplatňovania každého ustanovenia zrušiť tie vnútroštátne ustanovenia, ktoré sa prekrývajú s týmto nariadením alebo mu odporujú. Pokiaľ ide o prijímanie nových právnych predpisov počas tohto obdobia, z článku 4 ods. 3 Zmluvy o EÚ vyplýva členským štátom povinnosť lojálnej spolupráce, aby neprijímali opatrenia, ktoré by boli v rozpore s budúcimi právnymi predpismi Únie.

- (75) Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1971⁽¹⁸⁾ sa okrem iného a prostredníctvom zmeny nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2120⁽¹⁹⁾ zaviedli opatrenia upravujúce maloobchodné ceny za komunikačné služby v rámci Únie. Cieľom týchto opatrení bolo zabezpečiť, aby spotrebiteľia neplatili nadmerné ceny za interpersonálne komunikačné služby založené na číslovaní vznikajúce v členskom štáte, v ktorom má spotrebiteľ domáceho poskytovateľa, a končiace na ktoromkoľvek čísle pevnej alebo mobilnej siete v inom členskom štáte. Tieto opatrenia v súlade so zásadou proporcionality neprekročili rámec nevyhnutný na dosiahnutie daných cieľov. Uvedené opatrenia nadobudli účinnosť 15. mája 2019 na obdobie piatich rokov do 14. mája 2024. Konkrétne sa nariadením (EÚ) 2018/1971 zaviedli do nariadenia (EÚ) 2015/2120 vymedzenia pojmov „regulovaná komunikačná služba v rámci Únie“ a „interpersonálna komunikačná služba založená na číslovaní“, pričom sa nariadenie (EÚ) 2015/2120 zmenilo a stanovili sa v ňom maloobchodné poplatky za komunikačné služby v rámci Únie, ktorých platnosť uplynie 14. mája 2024.
- (76) Maloobchodné cenové stropy, ktoré nadobudli účinnosť vo všetkých členských štátoch 15. mája 2019, boli stanovené na úrovni, ktorá umožnila poskytovateľom verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní vykompenzovať si náklady, čím sa zabezpečil primeraný zásah na trhu s mobilnými aj pevnými komunikačnými službami. Národné regulačné orgány okrem toho boli a stále sú oprávnené udeliť výnimku na žiadosť poskytovateľa verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní v prípade, že by bol týmito opatreniami ovplyvnený podstatne viac ako väčšina ostatných poskytovateľov v Únii.
- (77) Komisia 15. mája 2023 uverejnila pracovný dokument útvarov Komisie o uplatňovaní ustanovení nariadenia (EÚ) 2018/1971 o poskytovaní komunikačných služieb v rámci Únie spolu so správou z prieskumu Eurobarometra o medzinárodných komunikačných službách v rámci Únie (ďalej len „správa Eurobarometra z roku 2022“). Komisia posúdila vplyv opatrení na základe priebežného monitorovania vykonávania pravidiel a výmen so zainteresovanými stranami, ako aj s prihliadnutím na stanovisko orgánu BEREC k nariadeniu o komunikačných službách v rámci Únie (ďalej len „stanovisko orgánu BEREC“). Z posúdenia vykonaného Komisiou a z výsledkov správy Eurobarometra z roku 2022 vyplýva, že pravidlá Únie sa ukázali ako účinné a primerané. Opatreniami sa výrazne znížili maloobchodné ceny komunikačných služieb v rámci Únie. Na základe údajov vyplývajúcich zo stanoviska orgánu BEREC a správy Eurobarometra z roku 2022 sa dá usúdiť, že opatrenia priniesli výhody značnému počtu spotrebiteľov vo väčšine členských štátov a niektorí sa pri komunikácii v rámci Únie naďalej spoliehajú na tradičné komunikačné služby, ako sú telefónne hovory a SMS správy, pričom spotrebiteľia komunikujú prevažne telefonicky, a to napriek rastúcemu počtu spotrebiteľov, ktorí majú pre svoje komunikačné potreby v rámci Únie prístup k interpersonálnym komunikačným službám nezávislým od číslovania. Platí to pre občanov vo veku 55 rokov alebo viac.
- (78) Maloobchodné cenové stropy okrem toho nevedli k zvýšeniu objemu komunikačných služieb v rámci Únie, ani sa nezdá, že by mali významný negatívny vplyv na poskytovateľov. Od nadobudnutia účinnosti opatrení žiadny poskytovateľ verejne dostupných interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní nepožiadala o žiadnu výnimku. Okrem toho výsledok prieskumnej konzultácie o budúcnosti trhu s elektronickými komunikačnými službami a jeho infraštruktúry, ktorá sa skončila 19. mája 2023, potvrdzuje potrebu predĺžiť platnosť existujúcich opatrení.
- (79) Vzhľadom na to, že veľkoobchodné ceny za komunikačné služby v rámci Únie nie sú regulované a že chýba prehľad nákladov na tranzit, nemožno v tejto fáze vylúčiť, že ak by sa tieto opatrenia okamžite zrušili, maloobchodné ceny by sa zvýšili a zákazníci by mohli byť vystavení veľmi vysokým cenám za komunikačné služby v rámci Únie. Preto sa týmto nariadením zavádza ustanovenie, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/2120 s cieľom predĺžiť uplatňovanie jeho článku 5a ods. 1.

⁽¹⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1971 z 11. decembra 2018, ktorým sa zriaďuje Orgán európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (BEREC) a Agentúra na podporu orgánu BEREC (Úrad BEREC), ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/2120 a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1211/2009 (Ú. v. EÚ L 321, 17.12.2018, s. 1).

⁽¹⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2120 z 25. novembra 2015, ktorým sa ustanovujú opatrenia týkajúce sa prístupu k otvorenému internetu a ktorým sa mení smernica 2002/22/ES o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb a nariadenie (EÚ) č. 531/2012 o roamingu vo verejných mobilných komunikačných sieťach v rámci Únie (Ú. v. EÚ L 310, 26.11.2015, s. 1).

- (80) Vzhľadom na cieľ odstrániť od 1. januára 2025 rozdiely v maloobchodných cenách medzi tarifami uplatňovanými na komunikačné služby v rámci Únie a tarifami platnými pre domáce hlasové (pevné a mobilné) a SMS komunikačné služby by však poskytovatelia, ktorí sa dobrovoľne rozhodnú neuplatňovať príplatky za komunikačné služby v rámci Únie, mali byť oslobodení od uplatňovania maximálnych maloobchodných cien pod podmienkou uplatňovania politiky primeraného využívania, aby spotrebiteľom skôr priniesli výhody rovnakých maloobchodných cien za domáce komunikačné služby a komunikačné služby v rámci Únie. Politika primeraného využívania sa vymedzí vo vykonávacom akte, ktorý by Komisia mala prijať do 31. decembra 2024 po konzultácii s orgánom BEREC.
- (81) Druhým krokom by od 1. januára 2029 malo byť, že by poskytovatelia neúčtovali odlišné maloobchodné ceny za domáce komunikačné služby a za komunikačné služby v rámci Únie. Povinnosť poskytovateľov dodržiavať toto opatrenie je však podmienená prijatím viacerých záruk pre poskytovateľov týkajúcich sa opatrení v oblasti udržateľnosti, primeraného využívania a boja proti podvodom. Komisia by mala prijať takéto záruky prostredníctvom vykonávacieho aktu do 30. júna 2028.
- (82) Okrem toho má úplnému postupnému zrušeniu maloobchodných príplatkov za komunikačné služby v rámci Únie od 1. januára 2029 predchádzať preskúmanie pravidiel týkajúcich sa komunikačných služieb v rámci Únie, ktoré by Komisia mala vykonať do 30. júna 2027 po konzultácii s orgánom BEREC.
- (83) V rámci preskúmania by Komisia s podporou orgánu BEREC mala posúdiť vplyv nových opatrení na spotrebiteľov a poskytovateľov, pričom by mala zohľadniť aj vývoj dynamiky trhu. Posúdenie by malo zahŕňať vývoj veľkoobchodných nákladov, trend maloobchodných cien komunikačných služieb v rámci Únie, vývoj preferencií spotrebiteľov, možný vplyv na vnútroštátne trhy poskytovania interpersonálnych komunikačných služieb založených na číslovaní, najmä na maloobchodné ceny účtované spotrebiteľom, potenciálny vplyv opatrení na príjmy poskytovateľov, rozsah využívania, dostupnosť a konkurencieschopnosť interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania alebo akýchkoľvek alternatív ku komunikačným službám v rámci Únie a vývoj tarifných plánov, pokiaľ ide o komunikačné služby v rámci Únie.
- (84) Posúdenie bude základom pre to, aby Komisia do 30. júna 2028 prijala vykonávací akt, ktorým sa stanovujú záruky pre poskytovateľov týkajúce sa opatrení v oblasti udržateľnosti, primeraného využívania a boja proti podvodom. Mohlo by slúžiť aj ako základ pre prípadný legislatívny návrh Komisie na prípadnú zmenu opatrení podľa potreby.
- (85) Na účely zberu údajov, monitorovania, preskúmania a podávania správ o vplyve pravidiel týkajúcich sa komunikačných služieb v rámci Únie by Komisia, orgán BEREC, národné regulačné orgány a prípadne iné dotknuté príslušné orgány mali zaobchádzať so všetkými obchodnými tajomstvami a inými dôvernými informáciami, ktoré si poskytovatelia vymieňajú, ako s dôvernými. Ochrana dôverných informácií by však nemala brániť príslušným vnútroštátnym orgánom v tom, aby si takéto informácie včas vymieňali.
- (86) V súlade so zásadou proporcionality by opatrenia uplatniteľné na komunikačné služby v rámci Únie zavedené týmto nariadením mali byť časovo obmedzené a ich platnosť by mala uplynúť do 30. júna 2032. Takéto predĺženie by malo Komisii umožniť zozbierať a preskúmať údaje relevantné na posúdenie vplyvu opatrení a zároveň zabezpečiť, aby boli zraniteľní spotrebiteľia chránení pred potenciálne nadmernými cenami za komunikačné služby v rámci Únie. Uplynutie platnosti opatrení sa zhoduje s dátumom skončenia platnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/612⁽²⁰⁾.
- (87) S cieľom umožniť rýchle uplatňovanie opatrení stanovených v tomto nariadení, by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť tretím dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

⁽²⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/612 zo 6. apríla 2022 o roamingu vo verejných mobilných komunikačných sieťach v rámci Únie (Ú. v. EÚ L 115, 13.4.2022, s. 1).

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Cieľom tohto nariadenia je uľahčiť a stimulovať rozširovanie vysokokapacitných sietí podporou spoločného využívania existujúcej fyzickej infraštruktúry a umožnením efektívnejšieho zavádzania novej fyzickej infraštruktúry, aby sa takéto siete mohli rýchlejšie rozšíriť pri vynaložení nižších nákladov.
2. Ak je niektoré ustanovenie tohto nariadenia v rozpore s ustanovením smernice 2002/77/ES, (EÚ) 2018/1972 alebo (EÚ) 2022/2555, príslušné ustanovenie uvedených smerníc má prednosť.
3. Týmto nariadením sa stanovujú minimálne požiadavky na dosiahnutie cieľov stanovených v odseku 1. Členské štáty môžu zachovať alebo zaviesť opatrenia v súlade s právom Únie, ktoré sú prísnejšie alebo podrobnejšie ako uvedené minimálne požiadavky, ak tieto opatrenia slúžia na podporu spoločného využívania existujúcej fyzickej infraštruktúry alebo umožňujú efektívnejšie zavádzanie novej fyzickej infraštruktúry.
4. Odchyľne od odseku 3 tohto článku členské štáty nezachovávajú ani nezavedú opatrenia uvedené v uvedenom odseku v súvislosti s článkom 3 ods. 5 prvým pododsekom písm. a) až e), článkom 3 ods. 7 a 10, článkom 4 ods. 7, článkom 5 ods. 2 druhým pododsekom, článkom 5 ods. 5, článkom 6 ods. 2 a článkom 10 ods. 7 a 8.
5. Týmto nariadením nie je dotknutá zodpovednosť členských štátov za ochranu národnej bezpečnosti ani ich právomoc chrániť iné základné funkcie štátu vrátane zabezpečenia územnej celistvosti štátu a udržiavania verejného poriadku.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje vymedzenie pojmov stanovené v smernici (EÚ) 2018/1972, najmä vymedzenie pojmov „elektronická komunikačná sieť“, „vysokokapacitná sieť“, „verejná elektronická komunikačná sieť“, „koncový bod siete“, „pridružené prostriedky“, „koncový používateľ“, „bezpečnosť sietí a služieb“, „prístup“ a „prevádzkovateľ“.

Uplatňujú sa aj tieto vymedzenia pojmov:

1. „prevádzkovateľ siete“ je:
 - a) prevádzkovateľ v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 29 smernice (EÚ) 2018/1972;
 - b) podnik, ktorý poskytuje fyzickú infraštruktúru určenú na poskytovanie:
 - i) služieb výroby, prepravy alebo distribúcie:
 - plynu,
 - elektriny vrátane verejného osvetlenia,
 - vykurovania,
 - vody vrátane zneškodňovania alebo čistenia odpadových vôd a splaškov a kanalizačných systémov;
 - ii) dopravných služieb vrátane železníc, ciest vrátane mestských ciest, tunelov, prístavov a letísk;
2. „verejnoprávny subjekt“ je subjekt, ktorý má všetky tieto vlastnosti:
 - a) je zriadený na osobitný účel plnenia potrieb všeobecného záujmu, ktoré nemajú priemyselný ani obchodný charakter;
 - b) má právnu subjektivitu;

- c) je úplne alebo z väčšej časti financovaný celoštátnymi, regionálnymi alebo miestnymi orgánmi alebo inými verejnoprávnymi subjektmi alebo jeho riadenie podlieha dohľadu týchto orgánov alebo inštitúcií; alebo má správnu, riadiacu alebo dozornú radu, ktorej nadpolovičnú väčšinu členov vymenúvajú celoštátne, regionálne alebo miestne orgány alebo iné verejnoprávne subjekty;
3. „subjekt verejného sektora“ je celoštátny, regionálny alebo miestny orgán, verejnoprávny subjekt alebo združenie tvorené jedným alebo viacerými takýmito orgánmi alebo verejnoprávnymi subjektmi;
4. „fyzická infraštruktúra“ je:
- a) akýkoľvek prvok siete, ktorý je určený na zavedenie iných prvkov siete bez toho, aby sa sám stal jej aktívnym prvkom, ako sú rúry, stožiare, káblovody, kontrolné komory, vstupné šachty, rozvodné skrine, inštalácie antén, veže a stĺpy, ako aj budovy vrátane ich striech alebo častí ich fasád, alebo vstupy do budov, a každé ďalšie aktívum vrátane pouličného zariadenia, ako sú stožiare verejného osvetlenia, ukazovatele ulíc a budov, semaforey, pútače a mýtné brány, ako aj autobusové a električkové zastávky, stanice metra a železničné stanice;
- b) ak nejde o súčasť siete a vlastní ju alebo ju kontrolujú subjekty verejného sektora: budovy vrátane ich striech alebo častí ich fasád alebo vstupy do budov a každé ďalšie aktívum vrátane pouličného zariadenia, ako sú stožiare verejného osvetlenia, ukazovatele ulíc a budov, semaforey, pútače a mýtné brány, ako aj autobusové a električkové zastávky, stanice metra a železničné stanice.
- Káble vrátane nenasvieteného vlákna, ako aj prvky sietí, ktoré sa používajú na zásobovanie vodou určenou na ľudskú spotrebu v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2184 ⁽²¹⁾, nie sú fyzickou infraštruktúrou v zmysle tohto nariadenia;
5. „stavebné práce“ je každý výsledok výstavby alebo stavebnoinžinierskych prác ako celku, ktorý sám osebe stačí na to, aby plnil ekonomickú alebo technickú funkciu, a ktorý zahŕňa jeden alebo niekoľko prvkov fyzickej infraštruktúry;
6. „fyzická infraštruktúra v budove“ je fyzická infraštruktúra alebo inštalácie na mieste koncového používateľa vrátane prvkov v spoločnom vlastníctve určené na zavedenie káblových a/alebo bezdrôtových prístupových sietí, ak sú takéto prístupové siete schopné poskytovať elektronické komunikačné služby a spojiť prístupový bod v budove s koncovým bodom siete;
7. „optické vedenie v budove“ sú káble z optických vlákien na mieste koncového používateľa vrátane prvkov v spoločnom vlastníctve určené na poskytovanie elektronických komunikačných služieb a spájajúce prístupový bod v budove s koncovým bodom siete;
8. „fyzická infraštruktúra v budove pripravená na optické vlákna“ je fyzická infraštruktúra v budove určená na zavedenie prvkov optických vlákien;
9. „významná obnova“ sú stavebné práce na mieste koncového používateľa, ktoré zahŕňajú štrukturálne zmeny celej fyzickej infraštruktúry v budove alebo jej značnej časti a ktoré si v súlade s vnútroštátnym právom vyžadujú stavebné povolenie;
10. „povolenie“ je explicitné alebo implicitné rozhodnutie alebo súbor rozhodnutí jedného alebo viacerých príslušných orgánov, ktoré sa prijali súčasne alebo postupne a ktoré sa požadujú podľa vnútroštátneho práva, aby podnik mohol realizovať výstavbu alebo stavebné práce potrebné na zavedenie prvkov vysokokapacitných sietí;

⁽²¹⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/2184 zo 16. decembra 2020 o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu (Ú. v. EÚ L 435, 23.12.2020, s. 1).

11. „prístupový bod“ je fyzický bod vnútri alebo mimo budovy, ku ktorému majú prístup podniky, ktoré poskytujú alebo ktoré sú oprávnené poskytovať verejné elektronické komunikačné siete, a prostredníctvom ktorého sa možno napojiť na fyzickú infraštruktúru v budove pripravenú na optické vlákna;
12. „práva vstupu“ sú práva uvedené v článku 43 ods. 1 smernice (EÚ) 2018/1972 udelené prevádzkovateľovi na inštaláciu zariadení na verejnom alebo súkromnom majetku, nad ním alebo pod ním na zavedenie vysokokapacitných sietí a pridružených prostriedkov.

Článok 3

Prístup k existujúcej fyzickej infraštruktúre

1. Prevádzkovatelia sietí a subjekty verejného sektora, ktoré vlastnia alebo kontrolujú fyzickú infraštruktúru, vyhovejú po písomnej žiadosti prevádzkovateľa všetkým odôvodneným žiadostiam o prístup k tejto fyzickej infraštruktúre za spravodlivých a primeraných podmienok vrátane ceny na účely zavádzania prvkov vysokokapacitných sietí alebo pridružených prostriedkov. Subjekty verejného sektora, ktoré vlastnia alebo kontrolujú fyzickú infraštruktúru, vyhovejú všetkým takýmto odôvodneným žiadostiam aj za nediskriminačných podmienok. V takýchto písomných žiadostiach sa spresnia prvky fyzickej infraštruktúry, v súvislosti s ktorými sa žiada o prístup, vrátane konkrétneho časového rámca. Členské štáty môžu stanoviť podrobné požiadavky týkajúce sa administratívnych aspektov žiadostí.

2. Právnické osoby, ktoré pôsobia predovšetkým ako nájomníci pozemkov alebo ako držiteľia iných ako vlastníckych práv k pozemkom, na ktorých sa plánuje alebo sa zrealizovala inštalácia zariadenia s cieľom zaviesť prvky vysokokapacitných sietí, alebo ktoré spravujú nájomné zmluvy v mene vlastníkov pozemkov, a prevádzkovatelia sa dobromyseľne na žiadosť prevádzkovateľa v súlade s vnútroštátnym zmluvným právom dohodnú na prístupe k týmto pozemkom, a to aj pokiaľ ide o cenu, ktorá v relevantných prípadoch zodpovedá trhovým podmienkam.

Prevádzkovatelia a právnické osoby uvedené v prvom pododseku tohto odseku informujú národný regulačný orgán o uzavretí dohôd dosiahnutých v súlade s prvým pododsekom vrátane dohodnutej ceny.

Členské štáty môžu poskytnúť usmernenie týkajúce sa podmienok vrátane ceny s cieľom uľahčiť uzatváranie takýchto dohôd.

3. Členské štáty môžu stanoviť, že vlastníci súkromných komerčných budov, ktoré nevlastnia ani nekontrolujú prevádzkovatelia sietí, musia na písomnú žiadosť prevádzkovateľa vyhovieť odôvodneným žiadostiam o prístup do týchto budov vrátane ich striech s cieľom inštalovať prvky vysokokapacitných sietí alebo pridružených prostriedkov za spravodlivých a primeraných podmienok a za cenu zodpovedajúcu trhovým podmienkam. Pred tým, ako záujemca o prístup podá takúto žiadosť, musia byť splnené všetky tieto podmienky:

- a) budova sa nachádza vo vidieckej alebo vzdialenej oblasti vymedzenej členskými štátmi;
- b) nie je k dispozícii žiadna vysokokapacitná sieť rovnakého typu, či už pevná alebo mobilná, ako má záujemca o prístup v úmysle zaviesť v oblasti, pre ktorú sa podáva žiadosť o prístup, a podľa informácií zhromaždených prostredníctvom jednotného informačného miesta k dátumu podania žiadosti neexistuje žiadny plán na zavedenie takejto siete;
- c) v oblasti, pre ktorú sa žiadosť o prístup podáva, neexistuje žiadna fyzická infraštruktúra, ktorú vlastnia alebo kontrolujú prevádzkovatelia sietí alebo subjekty verejného sektora a ktorá by bola technicky vhodná na zavedenie prvkov vysokokapacitných sietí.

Členské štáty môžu určiť zoznam kategórií komerčných budov, ktoré môžu byť oslobodené od povinnosti vyhovieť takejto žiadosti o prístup z dôvodov verejnej bezpečnosti, obrany, ochrany a zdravia. Uvedený zoznam a kritériá, ktoré sa majú uplatniť na určenie uvedených kategórií, sa uverejňujú prostredníctvom jednotného informačného miesta.

4. Pri určovaní spravodlivých a primeraných podmienok udeľovania prístupu vrátane cien a s cieľom zabrániť nadmerným cenám prevádzkovatelia sietí a subjekty verejného sektora, ktorí vlastnia alebo kontrolujú fyzickú infraštruktúru, v relevantných prípadoch zohľadňujú aspoň:

- a) existujúce zmluvy a obchodné podmienky dohodnuté medzi prevádzkovateľmi, ktorí žiadajú o prístup, a prevádzkovateľmi sietí alebo subjektmi verejného sektora poskytujúcimi prístup k fyzickej infraštruktúre;

- b) potrebu zabezpečiť, aby mal poskytovateľ prístupu spravodlivú príležitosť na náhradu nákladov, ktoré mu vznikli pri poskytnutí prístupu k svojej fyzickej infraštruktúre, a to so zreteľom na konkrétne vnútroštátne podmienky, obchodné modely a všetky zavedené tarifné štruktúry s cieľom zabezpečiť spravodlivú príležitosť na náhradu nákladov; v prípade elektronických komunikačných sietí sa majú zohľadniť aj všetky nápravné prostriedky, ktoré uložili národné regulačné orgány;
- c) všetky dodatočné náklady na údržbu a adaptáciu vyplývajúce z poskytnutia prístupu k príslušnej fyzickej infraštruktúre;
- d) dosah požadovaného prístupu na podnikateľský plán poskytovateľa prístupu vrátane investícií do fyzickej infraštruktúry, ku ktorej sa žiada prístup;
- e) v osobitnom prípade prístupu k fyzickej infraštruktúre prevádzkovateľov akékoľvek príslušné usmernenie podľa odseku 13, a najmä:
 - i) ekonomickú životaschopnosť týchto investícií na základe ich rizikového profilu;
 - ii) potrebu spravodlivej návratnosti investícií a akéhokoľvek časového harmonogramu takejto návratnosti investícií;
 - iii) všetky vplyvy prístupu na hospodársku súťaž na nižšej úrovni trhu a následne na ceny a návratnosť investícií;
 - iv) všetky odpisy aktív siete v čase žiadosti o prístup;
 - v) každý obchodný prípad podporujúci investície v čase ich vynaloženia, najmä investície do fyzickej infraštruktúry využívanej na poskytovanie pripojiteľnosti, a
 - vi) každú ponuku spoluinvestovania do zavádzania fyzickej infraštruktúry, ktorú záujemca o prístup predtým dostal, najmä v zmysle článku 76 smernice (EÚ) 2018/1972, alebo ponuku spoločného zavádzania;
- f) pri posudzovaní potreby prevádzkovateľov zabezpečiť spravodlivú návratnosť investícií, ktorá zodpovedá príslušným trhovým podmienkam, ich rôzne obchodné modely, najmä v prípade podnikov, ktoré predovšetkým poskytujú pridružené prostriedky a ponúkajú fyzický prístup viac ako jednému podniku, ktorý poskytuje alebo je oprávnený poskytovať verejné elektronické komunikačné siete.

5. Prevádzkovatelia sietí a subjekty verejného sektora, ktoré vlastnia alebo kontrolujú fyzickú infraštruktúru, môžu odmietnuť prístup k fyzickej infraštruktúre na základe jedného alebo viacerých nasledujúcich dôvodov:

- a) fyzická infraštruktúra, ku ktorej sa žiada o prístup, nie je technicky vhodná na zavedenie akýchkoľvek prvkov vysokokapacitných sietí podľa odseku 1;
- b) nedostatočný priestor na zavedenie prvkov vysokokapacitných sietí alebo pridružených prostriedkov podľa odseku 1, a to aj po zohľadnení budúcich potrieb poskytovateľa prístupu na priestor, ktoré dostatočne preukáže, napríklad odkazom na verejne dostupné investičné plány alebo jednotne uplatňovaný percentuálny podiel kapacity vyhradenej pre budúce potreby v porovnaní s celkovou kapacitou fyzickej infraštruktúry;
- c) existencia opodstatnených dôvodov týkajúcich sa ochrany, národnej bezpečnosti a verejného zdravia;
- d) existencia riadne opodstatnených dôvodov týkajúcich sa integrity a bezpečnosti akejkoľvek siete, najmä vnútroštátnej kritickej infraštruktúry;
- e) existencia riadne opodstatneného rizika závažného rušenia plánovaných elektronických komunikačných služieb poskytovaných iných služieb prostredníctvom tej istej fyzickej infraštruktúry;

f) dostupnosť udržateľných alternatívnych prostriedkov pasívneho veľkoobchodného fyzického prístupu k elektronickým komunikačným sieťam vhodným na poskytovanie vysokokapacitných sietí a ponúkaným za spravodlivých a primeraných podmienok, ktoré poskytuje ten istý prevádzkovateľ siete, alebo v osobitnom prípade vidieckych alebo vzdialených oblastí, v ktorých je sieť prevádzkovaná výlučne na veľkoobchodnom základe a vlastní ju alebo ju kontrolujú subjekty verejného sektora, ktoré poskytuje prevádzkovateľ takejto siete.

6. Členské štáty môžu stanoviť, že prevádzkovatelia sietí a subjekty verejného sektora, ktoré vlastní alebo kontrolujú fyzickú infraštruktúru, môžu odmietnuť prístup ku konkrétnej fyzickej infraštruktúre, ak existujú udržateľné alternatívne prostriedky nediskriminačného otvoreného aktívneho veľkoobchodného prístupu k vysokokapacitným sieťam, ktoré poskytuje ten istý prevádzkovateľ siete alebo ten istý verejný subjekt, za predpokladu, že sú splnené obe tieto podmienky:

- a) takéto alternatívne prostriedky veľkoobchodného prístupu sa ponúkajú za spravodlivých a primeraných podmienok vrátane ceny;
- b) projekt zavádzania žiadajúceho prevádzkovateľa sa týka rovnakej oblasti pokrytia a do priestorov koncového používateľa nevedie žiadna iná optická sieť, ktorá poskytuje služby v tejto oblasti pokrytia.

Tento odsek sa vzťahuje len na tie členské štáty, v ktorých sa takéto alebo rovnocenná možnosť odmietnutia uplatňuje k 11. máju 2024 v súlade s vnútroštátnym právom, ktoré je v súlade s právom Únie.

7. V prípade odmietnutia poskytnúť prístup, ako sa uvádza v odsekoch 5 a 6, prevádzkovateľ siete alebo subjekt verejného sektora, ktorý vlastní alebo kontroluje fyzickú infraštruktúru, najneskôr do jedného mesiaca od dátumu prijatia úplnej žiadosti o prístup, písomne oznámi žiadateľovi o prístup konkrétne a podrobné dôvody takéhoto odmietnutia, a to s výnimkou vnútroštátnej kritickej infraštruktúry vymedzenej vo vnútroštátnom práve, v prípade ktorej sa konkrétne a podrobné dôvody pri oznámení odmietnutia žiadateľovi o prístup nevyžadujú.

8. Členské štáty môžu zriadiť alebo určiť orgán na koordináciu žiadostí o prístup k fyzickej infraštruktúre, ktorú vlastní alebo kontrolujú subjekty verejného sektora, poskytovanie právnej a technickej podpory počas rokovania o podmienkach prístupu, ako aj na uľahčenie poskytovania informácií prostredníctvom jednotného informačného miesta uvedeného v článku 12.

9. Na fyzickú infraštruktúru, na ktorú sa už vzťahujú povinnosti prístupu uložené národnými regulačnými orgánmi podľa smernice (EÚ) 2018/1972 alebo vyplývajúce z uplatňovania pravidiel štátnej pomoci Únie, sa nevzťahujú povinnosti stanovené v odsekoch 1, 4 a 5, pokiaľ platia takéto povinnosti prístupu.

10. Subjekty verejného sektora, ktoré vlastní alebo kontrolujú fyzickú infraštruktúru alebo určité kategórie fyzickej infraštruktúry, nemusia odseky 1, 4 a 5 uplatňovať na uvedenú fyzickú infraštruktúru alebo uvedené kategórie fyzickej infraštruktúry z dôvodov architektonického, historického, náboženského alebo environmentálneho významu alebo z dôvodov verejnej bezpečnosti, obrany, ochrany a zdravia. Členské štáty alebo prípadne regionálne a miestne orgány takúto fyzickú infraštruktúru alebo kategórie fyzickej infraštruktúry na svojich územiach určia na základe riadne opodstatnených a primeraných dôvodov. Zoznam kategórií fyzickej infraštruktúry a kritériá uplatňované na ich určenie sa sprístupnia prostredníctvom jednotného informačného miesta.

11. Prevádzkovatelia majú právo ponúkať prístup k svojej fyzickej infraštruktúre na účely zavádzania iných sietí, než sú elektronické komunikačné siete alebo pridružené prostriedky.

12. Bez ohľadu na odsek 3 nie je týmto článkom dotknuté vlastnícke právo vlastníka fyzickej infraštruktúry, ak prevádzkovateľ siete alebo subjekt verejného sektora nie je vlastníkom, ani vlastnícke právo akejkoľvek inej tretej strany, ako sú vlastníci pozemkov a vlastníci súkromného majetku, ani prípadné práva nájomcov.

13. Po konzultácii so zainteresovanými stranami, s vnútroštátnymi orgánmi na riešenie sporov a prípadne inými príslušnými orgánmi alebo agentúrami Únie v príslušných odvetviach a so zreteľom na osvedčené zásady a odlišnosť situácií v rôznych členských štátoch môže Komisia v úzkej spolupráci s orgánom BEREC poskytovať usmernenie týkajúce sa uplatňovania tohto článku.

Článok 4

Transparentnosť týkajúca sa fyzickej infraštruktúry

1. Na účely podania žiadosti o prístup k fyzickej infraštruktúre v súlade s článkom 3 musí mať prevádzkovateľ na požiadanie právo na prístup prostredníctvom jednotného informačného miesta v elektronickom formáte k týmto minimálnym informáciám o existujúcej fyzickej infraštruktúre:

- a) georeferenčná poloha a trasa;
- b) typ a aktuálne využitie infraštruktúry;
- c) kontaktné miesto.

Takéto minimálne informácie musia byť sprístupnené za primeraných, nediskriminačných a transparentných podmienok a v každom prípade najneskôr 10 pracovných dní po dni podania žiadosti o prístup k informáciám. V riadne odôvodnených prípadoch sa táto lehota môže raz predĺžiť o päť pracovných dní. Prevádzkovatelia žiadajúci o prístup sú informovaní o každom predĺžení lehoty prostredníctvom jednotného informačného miesta.

Každý prevádzkovateľ žiadajúci o prístup k informáciám podľa tohto článku uvedie zemepisnú oblasť, v ktorej plánuje zaviesť prvky vysokokapacitných sietí alebo pridružených prostriedkov.

Prístup k minimálnym informáciám možno obmedziť alebo zamietnuť, ak je to potrebné na zaistenie bezpečnosti určitých budov, ktoré vlastní alebo kontrolujú subjekty verejného sektora, bezpečnosti sietí a ich integrity, národnej bezpečnosti, bezpečnosti vnútroštátnej kritickej infraštruktúry, verejného zdravia alebo ochrany alebo z dôvodu zachovania dôvernosti alebo pracovného a obchodného tajomstva.

2. Okrem minimálnych informácií uvedených v odseku 1 prvom pododseku môžu členské štáty požadovať informácie o existujúcej fyzickej infraštruktúre, napríklad informácie o úrovni jej obsadenia.

3. Prevádzkovatelia sietí a subjekty verejného sektora sprístupňujú prostredníctvom jednotného informačného miesta v elektronickom formáte aspoň minimálne informácie uvedené v odseku 1 a prípadne dodatočné informácie uvedené v odseku 2 a bezodkladne sprístupňujú akúkoľvek aktualizáciu týchto informácií. V prípade, že prevádzkovatelia sietí alebo subjekty verejného sektora nedodržia tento odsek, môžu príslušné orgány požiadať o sprístupnenie chýbajúcich informácií uvedených v odseku 1 v elektronickom formáte prostredníctvom jednotného informačného miesta do 10 pracovných dní od dátumu prijatia takejto žiadosti bez toho, aby bola dotknutá možnosť členských štátov uložiť sankcie prevádzkovateľom sietí a subjektom verejného sektora, ktoré vlastní alebo kontrolujú fyzickú infraštruktúru, za nesplnenie tejto povinnosti.

4. Počas prechodného obdobia, ktoré je čo najkratšie a nepresiahne 12 mesiacov, môžu členské štáty oslobodiť obce s menej ako 3 500 obyvateľmi od povinnosti uvedenej v odseku 3. Členské štáty stanovia plán s lehotami na sprístupnenie minimálnych informácií uvedených v odseku 1 v elektronickom formáte prostredníctvom jednotného informačného miesta. Uvedené oslobodenia a plány sa uverejnia prostredníctvom jednotného informačného miesta. Počas tohto prechodného obdobia tieto obce zabezpečia, aby boli dostupné informácie prístupné prevádzkovateľom.

5. Prevádzkovatelia sietí a subjekty verejného sektora na základe osobitnej písomnej žiadosti prevádzkovateľa vyhovejú odôvodneným žiadostiam o prieskumy konkrétnych prvkov ich fyzickej infraštruktúry na mieste. V tejto žiadosti sa uvedú prvky fyzickej infraštruktúry, ktorých sa zavádzanie prvkov vysokokapacitných sietí alebo pridružených prostriedkov týka. Prieskumy špecifikovaných prvkov fyzickej infraštruktúry na mieste sa povolia za primeraných, nediskriminačných a transparentných podmienok do jedného mesiaca od dátumu prijatia žiadosti, pričom podliehajú obmedzeniam stanoveným v odseku 1 štvrtom pododseku. Členské štáty môžu stanoviť podrobné požiadavky týkajúce sa administratívnych aspektov žiadostí.

6. Členské štáty môžu na základe riadne opodstatnených a primeraných dôvodov určiť vnútroštátnu kritickú infraštruktúru vymedzenú vo vnútroštátnom práve alebo jej časti, na ktoré sa nevzťahujú povinnosti stanovené v odsekoch 1, 3 a 5.

7. Odseky 1, 3 a 5 sa neuplatňujú v prípade, že:

- a) fyzická infraštruktúra nie je technicky vhodná na zavedenie vysokokapacitných sietí alebo pridružených prostriedkov;
- b) povinnosť poskytnúť informácie o určitých typoch existujúcej fyzickej infraštruktúry podľa odseku 1 prvého pododseku by bola neprimeraná, a to na základe analýzy nákladov a prínosov, ktorú vykonali členské štáty, a konzultácie so zainteresovanými stranami, alebo
- c) fyzická infraštruktúra nepodlieha povinnostiam týkajúcim sa prístupu v súlade s článkom 3 ods. 10.

Odôvodnenia, kritériá a podmienky uplatňovania takýchto výnimiek sa uverejňujú prostredníctvom jedného informačného miesta a oznamujú sa Komisii.

8. Prevádzkovatelia, ktorí získajú prístup k informáciám podľa tohto článku, prijímajú primerané opatrenia, ktorými sa zabezpečí zachovanie dôvernosti, ako aj pracovného a obchodného tajomstva. Na tento účel zachovávajú dôvernosť informácií a používajú ich len na účely zavádzania svojich sietí.

Článok 5

Koordinácia stavebných prác

1. Subjekty verejného sektora, ktoré vlastnia alebo kontrolujú fyzickú infraštruktúru, a prevádzkovatelia sietí majú právo dohodnúť sa s prevádzkovateľmi na koordinácii stavebných prác vrátane rozdelenia nákladov na účely zavádzania prvkov vysokokapacitných sietí alebo pridružených prostriedkov.

2. Subjekty verejného sektora, ktoré vlastnia alebo kontrolujú fyzickú infraštruktúru, a prevádzkovatelia sietí, ktorí priamo alebo nepriamo vykonávajú alebo plánujú vykonať stavebné práce úplne alebo čiastočne financované z verejných prostriedkov, vyhoviejú každej odôvodnenej písomnej žiadosti prevádzkovateľov o koordináciu týchto stavebných prác za transparentných a nediskriminačných podmienok na účely zavádzania prvkov vysokokapacitných sietí alebo pridružených prostriedkov. Členský štát môže stanoviť podrobné požiadavky týkajúce sa administratívnych aspektov žiadosti.

Žiadostiam o koordináciu stavebných prác sa vyhovie za predpokladu, že sú splnené všetky tieto podmienky:

- a) prevádzkovateľovi siete ani subjektu verejného sektora vlastniacemu alebo kontrolujúcemu fyzickú infraštruktúru, ktorý pôvodne plánoval stavebné práce, nevzniknú na základe koordinácie predmetných stavebných prác nenávratné dodatočné náklady vrátane nákladov vyplývajúcich z dodatočného omeškania, a to bez toho, aby bola dotknutá možnosť dohody dotknutých strán o rozdelení nákladov;
- b) prevádzkovateľ siete alebo subjekt verejného sektora vlastníaci alebo kontrolujúci fyzickú infraštruktúru, ktorý pôvodne plánoval stavebné práce, má naďalej kontrolu nad koordináciou prác;
- c) žiadosť sa podá čo najskôr, a ak je potrebné povolenie na stavebné práce, najneskôr jeden mesiac pred predložením konečného projektu orgánom udeľujúcim povolenia.

3. Členské štáty môžu stanoviť, že žiadosti o koordináciu stavebných prác, ktoré podal podnik, ktorý poskytuje alebo je oprávnený poskytovať verejné elektronické komunikačné siete, podniku, ktorý vlastnia alebo kontrolujú subjekty verejného sektora a ktorý poskytuje alebo je oprávnený poskytovať verejné elektronické komunikačné siete, sa môžu považovať za neprimerané v prípade, že stavebné práce prispievajú k zavádzaniu vysokokapacitných sietí, za predpokladu, že sa uvedené vysokokapacitné siete nachádzajú vo vidieckych alebo vzdialených oblastiach, vlastnia ich alebo ich kontrolujú subjekty verejného sektora a sú prevádzkované výlučne na veľkoobchodnom základe.

4. Žiadosť podniku, ktorý poskytuje alebo je oprávnený poskytovať verejné elektronické komunikačné siete, o koordináciu stavebných prác podaná podniku, ktorý poskytuje alebo je oprávnený poskytovať verejné elektronické komunikačné siete, sa môže považovať za neprimeranú, ak sú splnené obe tieto podmienky:

- a) žiadosť sa týka oblasti, na ktorú sa vzťahuje jedna z týchto podmienok:

- i) prognóza dosahu širokopásmových sietí vrátane vysokokapacitných sietí podľa článku 22 ods. 1 smernice (EÚ) 2018/1972;

- ii) výzva na vyjadrenie zámeru zaviesť vysokokapacitné siete podľa článku 22 ods. 3 smernice (EÚ) 2018/1972;
 - iii) verejná konzultácia pri uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci Únie;
- b) žiadajúci podnik nevyjadril zámer zaviesť vysokokapacitné siete v oblasti uvedenej v písmene a) v rámci žiadneho z najnovších postupov uvedených v danom písmene, ktoré sa vzťahujú na obdobie, počas ktorého sa podáva žiadosť o koordináciu.

Ak sa žiadosť o koordináciu považuje za neprimeranú na základe prvého pododseku, podnik poskytujúci alebo oprávnený poskytovať verejné elektronické komunikačné siete, ktorý zamietol koordináciu stavebných prác, zavedie fyzickú infraštruktúru s dostatočnou kapacitou v záujme uspokojenia možných budúcich primeraných potrieb prístupu tretích strán.

5. Členské štáty môžu na základe riadne opodstatnených a primeraných dôvodov určiť druhy stavebných prác považované za práce, ktorých rozsah je obmedzený, napríklad z hľadiska hodnoty, veľkosti alebo trvania, alebo ktoré súvisia s vnútroštátnou kritickou infraštruktúrou, ktoré by mohli byť oslobodené od povinnosti koordinovať stavebné práce podľa odseku 2. Odôvodnenia, kritériá a podmienky uplatňovania výnimiek na tieto druhy stavebných prác sa uverejňujú prostredníctvom jednotného informačného miesta.

Členské štáty môžu rozhodnúť, že subjekty verejného sektora, ktoré vlastnia alebo kontrolujú fyzickú infraštruktúru, a prevádzkovatelia sietí neuplatňujú odseky 2 a 4 na druhy stavebných prác týkajúce sa vnútroštátnej kritickej infraštruktúry alebo z dôvodov národnej bezpečnosti, ktoré členské štáty určili podľa prvého pododseku tohto odseku.

Subjekty verejného sektora, ktoré vlastnia alebo kontrolujú fyzickú infraštruktúru, a prevádzkovatelia sietí sa môžu rozhodnúť neuplatňovať odseky 2 a 4 na druhy prác, ktoré členské štáty určili za práce obmedzeného rozsahu podľa prvého pododseku tohto odseku.

6. Do 12. novembra 2025 po konzultácii so zainteresovanými stranami, vnútroštátnymi orgánmi na riešenie sporov a prípadne inými príslušnými orgánmi alebo agentúrami Únie v príslušných odvetviach a po zohľadnení osvedčených zásad a osobitnej situácie každého členského štátu orgán BEREC v úzkej spolupráci s Komisiou poskytne usmernenia o uplatňovaní tohto článku, najmä pokiaľ ide o:

- a) rozdelenie nákladov spojených s koordináciou stavebných prác, ako sa uvádza v odseku 1;
- b) kritériá, ktoré by mali dodržiavať orgány na riešenie sporov pri riešení sporov, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto článku, a
- c) kritériá na zabezpečenie dostatočnej kapacity na uspokojenie predvídateľných budúcich primeraných potrieb v prípade zamietnutia koordinácie stavebných prác podľa odseku 4.

Článok 6

Transparentnosť týkajúca sa plánovaných stavebných prác

1. S cieľom umožniť rokovania o dohodách o koordinácii stavebných prác podľa článku 5, každý prevádzkovateľ siete a subjekty verejného sektora, ktoré vlastnia alebo kontrolujú fyzickú infraštruktúru, sprístupnia prostredníctvom jednotného informačného miesta v elektronickom formáte tieto minimálne informácie:

- a) georeferenčnú polohu a druh prác;
- b) prvky dotknutej fyzickej infraštruktúry;
- c) odhadovaný dátum začatia prác a ich trvanie;
- d) v príslušných prípadoch predpokladaný dátum predloženia konečného projektu príslušným orgánom na účely udelenia povolenia;
- e) kontaktné miesto.

Prevádzkovateľ siete a subjekt verejného sektora, ktorý vlastní alebo kontroluje fyzickú infraštruktúru, zabezpečia, aby informácie uvedené v prvom pododseku o plánovaných stavebných prácach týkajúcich sa ich fyzickej infraštruktúry boli správne a aktuálne a aby sa bezodkladne sprístupnili prostredníctvom jednotného informačného miesta hneď, ako má prevádzkovateľ siete tieto informácie v súvislosti so svojimi stavebnými prácami plánovanými v nasledujúcich šiestich mesiacoch k dispozícii, a to v každom prípade, ak sa predpokladá udelenie povolenia, najneskôr dva mesiace pred prvým podaním žiadosti o povolenie príslušným orgánom.

Prevádzkovatelia majú právo na prístup k minimálnym informáciám uvedeným v prvom pododseku v elektronickom formáte na základe odôvodnenej žiadosti prostredníctvom jednotného informačného miesta, pričom uvedú oblasť, v ktorej žiadajúci prevádzkovateľ plánuje zaviesť prvky vysokokapacitných sietí alebo pridružené prostriedky. Požadované informácie sa sprístupnia do 10 pracovných dní od dátumu prijatia žiadosti o prístup k informáciám za primeraných, nediskriminačných a transparentných podmienok. V riadne odôvodnených prípadoch sa táto lehota môže raz predĺžiť o päť pracovných dní. Prístup k minimálnym informáciám možno obmedziť alebo zamietnuť len vtedy, ak je to potrebné v záujme bezpečnosti sietí a ich integrity, národnej bezpečnosti, bezpečnosti kritickej infraštruktúry, verejného zdravia alebo ochrany alebo z dôvodov zachovania dôvernosti alebo pracovného a obchodného tajomstva.

2. Členské štáty môžu na základe riadne opodstatnených a primeraných dôvodov určiť druhy stavebných prác považované za práce, ktorých rozsah je obmedzený, napríklad z hľadiska hodnoty, veľkosti alebo trvania, alebo ktoré súvisia s vnútroštátnou kritickou infraštruktúrou, ako aj núdzové situácie alebo dôvody národnej bezpečnosti, ktoré by odôvodňovali oslobodenie od povinnosti sprístupniť minimálne informácie podľa odseku 1. Odôvodnenie, kritériá a podmienky uplatňovania výnimiek na tieto druhy stavebných prác sa uverejňujú prostredníctvom jednotného informačného miesta.

Členské štáty môžu rozhodnúť, že subjekty verejného sektora, ktoré vlastní alebo kontrolujú fyzickú infraštruktúru, a prevádzkovatelia sietí neuplatňujú odsek 1 na druhy stavebných prác týkajúce sa vnútroštátnej kritickej infraštruktúry alebo z dôvodov národnej bezpečnosti, ktoré členské štáty určili podľa prvého pododseku tohto odseku.

Subjekty verejného sektora, ktoré vlastní alebo kontrolujú fyzickú infraštruktúru, a prevádzkovatelia sietí sa môžu rozhodnúť neuplatňovať odsek 1 na informácie o druhoch stavebných prác, ktorých rozsah je obmedzený, alebo z núdzových dôvodov, ktoré členské štáty určili podľa prvého pododseku tohto odseku.

Článok 7

Postup udeľovania povolení a práv vstupu

1. Príslušné orgány nesmú nenáležite obmedzovať zavádzanie prvkov vysokokapacitných sietí ani pridružených prostriedkov ani takémuto zavádzaniu zabráňovať. Členské štáty vyvinú maximálne úsilie na uľahčenie toho, aby na celom svojom území dosiahli jednotnosť všetkých pravidiel upravujúcich podmienky a postupy uplatniteľné na udeľovanie povolení a práv vstupu, ktoré sú potrebné na zavádzanie prvkov vysokokapacitných sietí alebo pridružených prostriedkov.

2. Príslušné orgány prostredníctvom jednotného informačného miesta sprístupnia v elektronickom formáte všetky informácie o podmienkach a postupoch uplatniteľných na udeľovanie povolení a práv vstupu, ktoré sa udeľujú administratívnymi postupmi, a to aj všetky informácie o výnimkách týkajúcich sa niektorých alebo všetkých povolení alebo práv vstupu, ktoré sa požadujú v zmysle práva Únie alebo vnútroštátneho práva, a o spôsoboch podávania žiadostí v elektronickom formáte a získavania informácií o stave žiadosti.

3. Každý prevádzkovateľ má právo predložiť v elektronickom formáte prostredníctvom jednotného informačného miesta žiadosti o všetky nevyhnutné povolenia alebo ich obnovenie alebo práva vstupu a získavať informácie o stave svojej žiadosti. Členské štáty môžu upresniť podrobné postupy získavania uvedených informácií.

4. Príslušné orgány môžu do 15 pracovných dní od ich prijatia zamietnuť tie žiadosti o povolenie vrátane žiadostí o práva vstupu, pre ktoré ten istý prevádzkovateľ, ktorý žiada o toto povolenie, nesprístupnil prostredníctvom jednotného informačného miesta minimálne informácie v zmysle článku 6 ods. 1 prvého pododseku.

5. Príslušné orgány udelia alebo zamietnu povolenia iné ako povolenia o práva vstupu do štyroch mesiacov od dátumu prijatia úplnej žiadosti o povolenie.

Príslušné orgány stanovujú úplnosť žiadosti o povolenie alebo práva vstupu do 20 pracovných dní od prijatia žiadosti. Príslušné orgány vyzývajú žiadateľa, aby v tejto lehote poskytol všetky chýbajúce informácie. Rozhodnutie príslušného orgánu, že žiadosť o povolenie je úplná, nesmie viesť k pozastaveniu alebo prerušeniu celkovej štvormesačnej lehoty na preskúmanie žiadosti o povolenie, ktorá začína plynúť od dátumu prijatia úplnej žiadosti.

Prvým a druhým pododsekom nie sú dotknuté iné konkrétne lehoty ani povinnosti stanovené v súvislosti s riadnym vykonávaním daného postupu, ktoré sú uplatniteľné na postup udeľovania povolení, a to vrátane odvolacieho konania, v súlade s právom Únie alebo vnútroštátnym právom a nie sú nimi dotknuté ani pravidlá, ktoré priznávajú žiadateľovi ďalšie práva alebo majú za cieľ zabezpečiť čo najrýchlejšie udelenie povolení.

Členské štáty vopred stanovujú a uverejnia prostredníctvom jednotného informačného miesta dôvody, na základe ktorých môže príslušný orgán vo výnimočných a riadne opodstatnených prípadoch z vlastného podnetu predĺžiť lehoty uvedené v prvom pododseku tohto odseku a v odseku 6.

Každé predĺženie musí byť čo najkratšie a nesmie presiahnuť štyri mesiace okrem prípadov, keď je to potrebné na dodržanie iných konkrétnych lehôt alebo povinností stanovených v súvislosti s riadnym vykonávaním daného postupu, ktoré sú uplatniteľné na postup udeľovania povolení, a to vrátane odvolacieho konania, v súlade s právom Únie alebo vnútroštátnym právom, ktoré je v súlade s právom Únie.

O predĺžení nemožno žiadať s cieľom získať chýbajúce informácie, ktoré si príslušný orgán nevyžiadala od žiadateľa podľa druhého pododseku.

Každé zamietnutie povolenia alebo práva vstupu sa riadne odôvodní na základe objektívnych, transparentných, nediskriminačných a primeraných kritérií.

6. Odchylne od článku 43 ods. 1 písm. a) smernice (EÚ) 2018/1972, ak sú na zavádzanie prvkov vysokokapacitných sietí alebo pridružených prostriedkov okrem povolení potrebné aj práva vstupu na, nad alebo pod verejný prípadne súkromný majetok s predchádzajúcim povolením vlastníka alebo v súlade s vnútroštátnym právom, príslušné orgány udelia takéto práva vstupu v lehote štyroch mesiacov alebo v lehote stanovenej vnútroštátnym právom podľa toho, ktorá lehota je kratšia, od dátumu doručenia úplnej žiadosti s výnimkou prípadov vyvlastnenia.

7. Príslušné orgány môžu obnoviť povolenie udelené prevádzkovateľovi na stavebné práce potrebné na zavádzanie prvkov vysokokapacitných sietí alebo pridružených prostriedkov, ak z objektívne opodstatnených dôvodov nebolo možné začať alebo dokončiť stavebné práce pred uplynutím platnosti povolenia. Povolenie sa obnovuje bez dodatočných procedurálnych požiadaviek voči prevádzkovateľom.

8. Členské štáty môžu okrem iného vyžadovať povolenie na zavedenie prvkov vysokokapacitných sietí alebo pridružených prostriedkov na budovách alebo lokalitách architektonického, historického, náboženského alebo environmentálneho významu chránených podľa vnútroštátneho práva, alebo ak je to potrebné v záujme verejnej ochrany, bezpečnosti kritickej infraštruktúry alebo z environmentálnych dôvodov.

9. Povolenia iné ako práva vstupu, ktoré sú potrebné na zavádzanie prvkov vysokokapacitných sietí alebo pridružených prostriedkov, nepodliehajú žiadnym poplatkom ani úhradám nad rámec správnych poplatkov, ako sa stanovuje, *mutatis mutandis*, v článku 16 smernice (EÚ) 2018/1972.

10. Komisia monitoruje uplatňovanie tohto článku v členských štátoch. Na tento účel členské štáty každé tri roky podávajú Komisii správu o stave vykonávania tohto článku a o tom, či boli splnené podmienky v ňom uvedené.

11. Postup stanovený v tomto článku sa uplatňuje bez toho, aby bol dotknutý článok 57 smernice (EÚ) 2018/1972.

12. Týmto článkom nie je dotknutá možnosť členských štátov zaviesť ďalšie ustanovenia pre príslušné orgány na urýchlenie postupu udeľovania povolení.

Článok 8

Neprijatie rozhodnutia o žiadosti o povolenie

1. Ak príslušný orgán neprijme rozhodnutie v príslušnej lehote uvedenej v článku 7 ods. 5, povolenie sa považuje po uplynutí uvedenej lehoty za udelené.

Prvý pododsek sa uplatňuje za predpokladu, že sa postup udeľovania povolení netýka práv vstupu. Prevádzkovateľ alebo ktorákoľvek dotknutá strana má v príslušnom prípade právo získať od príslušného orgánu na požiadanie písomné potvrdenie, že povolenie bolo implicitne udelené.

Členské štáty zabezpečia, aby každá dotknutá tretia strana mala právo zasiahnuť do správneho postupu a napadnúť rozhodnutie o udelení povolenia.

2. Členské štáty sa môžu odchýliť od odseku 1 tohto článku, ak je pre príslušný postup udeľovania povolení k dispozícii aspoň jeden z týchto prostriedkov nápravy:

- a) prevádzkovateľ, ktorý v dôsledku nedodržania príslušnej lehoty stanovenej v súlade s článkom 7 ods. 5 zo strany príslušného orgánu utrpel škodu, má právo požadovať náhradu škody v súlade s vnútroštátnym právom;
- b) prevádzkovateľ môže predložiť vec súdu alebo orgánu dohľadu.

3. V prípade odchýlky podľa odseku 2 tohto článku dotknutý členský štát zabezpečí, aby po uplynutí lehoty stanovenej v súlade s článkom 7 ods. 5 a bez toho, aby bolo dotknuté právo prevádzkovateľa okamžite uplatniť prostriedok nápravy v súlade s odsekom 2 tohto článku, príslušný orgán alebo akýkoľvek iný orgán určený týmto členským štátom bez zbytočného odkladu na žiadosť prevádzkovateľa alebo z vlastného podnetu vyzval žiadateľa na stretnutie s cieľom uľahčiť prijatie rozhodnutia o žiadosti o povolenie. Stretnutie zvolá príslušný orgán najneskôr do dvoch mesiacov od podania žiadosti. Príslušný orgán po stretnutí bez zbytočného odkladu poskytne písomný záznam diskusie vrátane názorov zúčastnených strán a oznámi prevádzkovateľovi dátum, kedy sa má vydať rozhodnutie o žiadosti o povolenie.

Článok 9

Výnimky z postupu udeľovania povolení

1. Postupu udeľovania povolení v zmysle článku 7, pokiaľ sa takéto povolenie nevyžaduje v súlade s inými právnymi aktmi Únie, nepodliehajú stavebné práce, ktoré pozostávajú z ktoréhokoľvek z týchto prvkov:

- a) opravárenské a údržbárske práce, ktorých rozsah je obmedzený, napríklad z hľadiska hodnoty, veľkosti, vplyvu a trvania;
- b) obmedzená technická modernizácia existujúcich prác alebo zariadení s obmedzeným vplyvom;
- c) drobné stavebné práce, ktoré majú obmedzený rozsah, napríklad z hľadiska hodnoty, veľkosti, vplyvu alebo trvania, potrebné na zavedenie vysokokapacitných sietí.

2. Členské štáty na základe riadne opodstatnených a primeraných dôvodov určia druhy stavebných prác, na ktoré sa vzťahuje odsek 1. Informácie o takýchto druhoch stavebných prác sa zverejnia prostredníctvom jednotného informačného miesta.

3. Odchylné od odseku 1 môžu na základe postupu stanoveného v odseku 2 príslušné orgány požadovať povolenia na zavádzanie prvkov vysokokapacitných sietí alebo pridružených prostriedkov v týchto situáciách:

- a) v prípade fyzickej infraštruktúry alebo určitých kategórií fyzickej infraštruktúry chránených z dôvodov architektonického, historického, náboženského alebo environmentálneho významu alebo inak chránených podľa vnútroštátneho práva, alebo
- b) ak je to potrebné z dôvodov verejnej bezpečnosti, obrany, ochrany, životného prostredia alebo verejného zdravia, alebo ochrany bezpečnosti kritickej infraštruktúry.

4. Členské štáty môžu od prevádzkovateľov, ktorí plánujú vykonať stavebné práce, na ktoré sa vzťahuje tento článok, vyžadovať, aby pred začatím stavebných prác oznámili príslušným orgánom svoj zámer začať stavebné práce.

Toto oznámenie obsahuje len vyhlásenie prevádzkovateľa o zámere začať stavebné práce a minimálne informácie, ktoré sú potrebné na to, aby príslušné orgány mohli posúdiť, či sa na tieto práce vzťahuje odchýlka stanovená v odseku 3. Uvedené minimálne informácie zahŕňajú aspoň dátum predpokladaného začiatku stavebných prác, ich trvanie, kontaktné údaje osoby zodpovednej za vykonanie prác a oblasť, ktorej sa práce týkajú.

Článok 10

Fyzická infraštruktúra v budove a optické vedenie v budove

1. Všetky novopostavené budovy a budovy prechádzajúce významnou obnovou vrátane prvkov v spoločnom vlastníctve, pre ktoré boli žiadosti o stavebné povolenia podané po 12. februári 2026, musia byť vybavené fyzickou infraštruktúrou v budove pripravenou na optické vlákna a optickým vedením v budove vrátane pripojení až po fyzický bod, v ktorom sa koncový používateľ pripája k verejnej sieti.

2. Všetky novopostavené viacbytové domy alebo viacbytové domy prechádzajúce významnou obnovou, pre ktoré boli žiadosti o stavebné povolenia podané po 12. februári 2026, musia byť vybavené prístupovým bodom.

3. Ak sa tým neúmerne nezvýšia náklady na renovačné práce a ak je to technicky uskutočniteľné, musia byť všetky budovy vrátane ich prvkov v spoločnom vlastníctve, ktoré prechádzajú významnou obnovou v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 10 smernice 2010/31/EÚ do 12. februára 2026 vybavené fyzickou infraštruktúrou v budove pripravenou na optické vlákna a optickým vedením v budove vrátane pripojení až po fyzický bod, v ktorom sa koncový používateľ pripája k verejnej sieti. Všetky viacbytové domy, ktoré prechádzajú takouto významnou obnovou, musia byť vybavené aj prístupovým bodom.

4. Členské štáty po konzultácii so zainteresovanými stranami a na základe najlepších postupov v danom odvetví prijímú do 12. novembra 2025 príslušné normy alebo technické špecifikácie, ktoré sú nevyhnutné na vykonávanie odsekov 1, 2 a 3. Uvedené normy alebo technické špecifikácie musia jednoducho umožniť bežné činnosti údržby jednotlivých optických vedení, ktoré každý prevádzkovateľ používa na poskytovanie služieb vysokokapacitnej siete, pričom sa v nich stanovujú aspoň:

- a) špecifikácie prístupového bodu v budove a špecifikácie optického rozhrania;
- b) špecifikácie káblov;
- c) špecifikácie zásuvky;
- d) špecifikácie rúr alebo mikrokáblvodov;
- e) technické špecifikácie potrebné na zabránenie rušeniu elektrickou kabelážou;
- f) minimálny polomer ohybu;
- g) technické špecifikácie pre inštaláciu kabeláže.

5. Členské štáty zabezpečia súlad s normami alebo technickými špecifikáciami uvedenými v odseku 4. Členské štáty stanovia na preukázanie takéhoto súladu postupy, ktoré by mohli zahŕňať kontrolu budov alebo ich reprezentatívnej vzorky na mieste.

6. Budovy vybavené v súlade s týmto článkom sú na dobrovoľnom základe a v súlade s postupmi stanovenými členskými štátmi oprávnené získať označenie „pripravené na optické vlákna“, ak sa členské štáty rozhodli takéto označenie zaviesť.

7. Odseky 1, 2 a 3 sa neuplatňujú na určité kategórie budov, ak by bol zabezpečenie súladu s uvedenými odsekmi na základe objektívnych skutočností neprimerané z hľadiska nákladov pre jednotlivých vlastníkov alebo spoluvlastníkov. Členské štáty takéto kategórie budov určia na základe riadne opodstatnených a primeraných dôvodov.

8. Členské štáty určia na základe riadne opodstatnených a primeraných dôvodov druhu budov, ako sú napríklad osobitné kategórie pamiatok, historických budov, vojenských budov a budov používaných na účely národnej bezpečnosti, a to v zmysle vymedzenia vo vnútroštátnom práve, ktoré majú byť oslobodené od povinností stanovených v odsekoch 1, 2 a 3 alebo pri ktorých sa tieto povinnosti majú uplatňovať s náležitými technickými úpravami. Informácie o takýchto kategóriách budov sa uverejnia prostredníctvom jednotného informačného miesta.

Článok 11

Prístup k fyzickej infraštruktúre v budove

1. Každý poskytovateľ verejných elektronických komunikačných sietí má právo rozšíriť na svoje náklady svoju sieť k prístupovému bodu s výhradou odseku 3 a bez toho, aby tým boli dotknuté vlastnícke práva.
2. Každý poskytovateľ verejných elektronických komunikačných sietí má na účely zavedenia prvkov vysokokapacitných sietí právo na prístup ku každej existujúcej fyzickej infraštruktúre v budove, ak jej zdvojenie nie je technicky možné alebo nie je ekonomicky efektívne, s výhradou odseku 3.
3. Každý držiteľ práva na využívanie prístupového bodu a fyzickej infraštruktúry v budove vyhovie všetkým primeraným písomným žiadostiam zo strany poskytovateľov verejných elektronických komunikačných sietí o prístup k prístupovému bodu a fyzickej infraštruktúre v budove za spravodlivých, primeraných a nediskriminačných podmienok, prípadne aj cien. Členské štáty môžu stanoviť podrobné požiadavky týkajúce sa administratívnych aspektov žiadosti.
4. Ak v budove nie je k dispozícii fyzická infraštruktúra pripravená na optické vlákna, každý poskytovateľ verejných elektronických komunikačných sietí má právo ukončiť svoju sieť v priestoroch účastníka, pokiaľ s tým vlastníkom a/alebo účastník súhlasí, v súlade s vnútroštátnym právom, a to za použitia existujúcej fyzickej infraštruktúry v budove v takom rozsahu, v akom je k dispozícii a prístupná podľa odseku 3, a za predpokladu, že sa tým minimalizuje dosah na súkromný majetok tretích strán.
5. Týmto článkom nie je dotknuté vlastnícke právo vlastníka prístupového bodu alebo fyzickej infraštruktúry v budove, ak držiteľ práva na využívanie tejto infraštruktúry alebo prístupového bodu nie je ich vlastníkom, ani vlastnícke právo inej tretej strany, ako sú vlastníci pozemkov a vlastníci budov.
6. Do 12. novembra 2025 po konzultácii so zainteresovanými stranami, vnútroštátnymi orgánmi na riešenie sporov a prípadne inými príslušnými orgánmi alebo agentúrami Únie v príslušných odvetviach a s prihliadnutím na osvedčené zásady a odlišnú situáciu v jednotlivých členských štátoch orgán BEREC v úzkej spolupráci s Komisiou uverejní usmernenia o podmienkach prístupu k fyzickej infraštruktúre v budove vrátane uplatňovania spravodlivých a primeraných podmienok a kritérií, ktoré by vnútroštátne orgány na riešenie sporov mali dodržiavať pri riešení sporov.

Článok 12

Digitalizácia jednotných informačných miest

1. Jednotné informačné miesta sprístupnia vhodné digitálne nástroje, napríklad v podobe webových portálov, databáz, digitálnych platforiem alebo digitálnych aplikácií, s cieľom umožniť výkon všetkých práv cez internet, ako aj splnenie všetkých povinností stanovených v tomto nariadení.
2. Členské štáty môžu podľa potreby prepojiť viacero existujúcich alebo novovyvinutých digitálnych nástrojov podporujúcich jednotné informačné miesta uvedené v odseku 1 alebo ich úplne alebo čiastočne integrovať s cieľom predísť duplicite digitálnych nástrojov.
3. Členské štáty zriadia jednotné národné digitálne kontaktné miesto, ktoré bude tvoriť spoločné používateľské rozhranie, s cieľom zabezpečiť bezproblémový prístup k digitalizovaným jednotným informačným miestam.
4. Členské štáty zabezpečia primerané technické, finančné a ľudské zdroje na podporu zavádzania a digitalizácie jednotných informačných miest.

Článok 13

Riešenie sporov

1. Každá strana má bez toho, aby bola dotknutá možnosť predložiť vec súdu, právo predložiť príslušnému vnútroštátnemu orgánu na riešenie sporov, ktorý sa zriadil podľa článku 14, spor, ktorý môže vzniknúť:

- a) ak sa zamietol prístup k existujúcej infraštruktúre alebo sa nedosiahla dohoda o konkrétnych podmienkach vrátane ceny do jedného mesiaca od dátumu prijatia žiadosti o prístup podľa článku 3;
- b) v súvislosti s právami a povinnosťami stanovenými v článkoch 4 a 6, a to aj vtedy, ak sa požadované informácie neposkytli v príslušných lehotách;
- c) ak sa dohoda o koordinácii stavebných prác podľa článku 5 ods. 2 nedosiahla do jedného mesiaca od dátumu prijatia formálnej žiadosti o koordináciu stavebných prác, alebo
- d) ak sa dohoda o prístupe k fyzickej infraštruktúre v budove v zmysle článku 11 ods. 2 alebo 3 nedosiahla do jedného mesiaca od dátumu prijatia formálnej žiadosti o prístup.

Členské štáty môžu stanoviť, že v prípade sporov uvedených v odseku 1 písm. a) a d), ak je subjekt, od ktorého prevádzkovateľ žiadal prístup, zároveň subjektom oprávneným udeliť právo vstupu, pokiaľ ide o majetok, na ktorom, v ktorom alebo pod ktorým sa nachádza predmet žiadosti o prístup, môže príslušný vnútroštátny orgán na riešenie sporov rozhodnúť aj spory týkajúce sa takéhoto práva vstupu.

2. Vnútroštátny orgán na riešenie sporov uvedený v odseku 1 pri plnom zohľadnení zásady proporcionality a zásad stanovených v rámci príslušného usmernenia Komisie alebo v usmerneniach orgánu BEREC vydá záväzné rozhodnutie o riešení sporu:

- a) do štyroch mesiacov od dátumu prijatia žiadosti o riešenie sporu v súvislosti so spormi uvedenými v odseku 1 písm. a);
- b) do jedného mesiaca od dátumu prijatia žiadosti o riešenie sporu v súvislosti so spormi uvedenými v odseku 1 písm. b), c) a d).

Uvedené lehoty sa môžu predĺžiť len v riadne odôvodnených výnimočných prípadoch.

3. Pokiaľ ide o spory uvedené v odseku 1 písm. a), c) a d), rozhodnutie vnútroštátneho orgánu na riešenie sporov môže predstavovať stanovenie spravodlivých a primeraných podmienok, prípadne aj cien.

4. Orgány na riešenie sporov uverejňujú svoje rozhodnutia, pričom dodržiavajú zásady dôvernosti a ochrany obchodného tajomstva. Jednotné informačné miesto zabezpečuje prístup k rozhodnutiam uverejneným orgánmi na riešenie sporov.

Ak sa spor týka prístupu k infraštruktúre prevádzkovateľa a vnútroštátny orgán na riešenie sporov je národným regulačným orgánom, zohľadnia sa v prípade potreby ciele stanovené v článku 3 smernice (EÚ) 2018/1972.

5. Týmto článkom sa dopĺňajú súdne prostriedky nápravy a postupy v súlade s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie, pričom týmto článkom nie sú dotknuté.

Článok 14

Príslušné orgány

1. Členské štáty zriaďa alebo určia jeden alebo viacero príslušných orgánov na vykonávanie úloh pridelených vnútroštátnemu orgánu na riešenie sporov v súlade s článkom 13 ods. 1 (ďalej len „vnútroštátny orgán na riešenie sporov“).

2. Vnútroštátny orgán na riešenie sporov je právne oddelený a funkčne nezávislý od všetkých prevádzkovateľov sietí a všetkých subjektov verejného sektora vlastniacich alebo kontrolujúcich fyzickú infraštruktúru, ktorí sú zapojení do sporu. Členské štáty, ktoré si ponechajú vlastníctvo alebo kontrolu prevádzkovateľov sietí, zabezpečia účinné štrukturálne oddelenie funkcií týkajúcich sa vnútroštátnych konaní na riešenie sporov a funkcií jednotného informačného miesta od činností súvisiacich s vlastníctvom alebo kontrolou.

Vnútroštátne orgány na riešenie sporov konajú nezávisle a objektívne a pri rozhodovaní o sporoch, ktoré im boli predložené, nepožadujú ani neprijímajú pokyny od žiadneho iného orgánu. To nebráni dohľadu v súlade s vnútroštátnym právom. Právomoc pozastaviť alebo zrušiť rozhodnutia vnútroštátnych orgánov na riešenie sporov majú len príslušné odvolacie orgány.

3. Vnútroštátny orgán na riešenie sporov môže ukladať poplatky na účely pokrytia nákladov na plnenie jemu pridelených úloh.
4. Všetky strany zapojené do sporu plne spolupracujú s vnútroštátnym orgánom na riešenie sporov.
5. Funkcie jednotného informačného miesta uvedené v článkoch 3 až 10, 12 a 13 vykonáva jeden alebo viacero príslušných orgánov, ktoré členské štáty stanovili podľa potreby na celoštátnej, regionálnej alebo miestnej úrovni. Na účely pokrytia nákladov na vykonávanie týchto funkcií sa môžu ukladať poplatky za využívanie jednotných informačných miest.
6. Odsek 2 prvý pododsek sa uplatňuje *mutatis mutandis* na príslušné orgány, ktoré vykonávajú funkcie jednotného informačného miesta.
7. Príslušné orgány vykonávajú svoje právomoci nestranne, transparentne a včas. Členské štáty zabezpečia, aby mali primerané technické, finančné a ľudské zdroje na plnenie im pridelených úloh.
8. Členské štáty uverejnia úlohy, ktoré má vykonávať každý príslušný orgán, prostredníctvom jednotného informačného miesta, najmä ak sú tieto úlohy pridelené viac ako jednému príslušnému orgánu alebo ak nastala zmena pridelených úloh. Príslušné orgány podľa potreby vzájomne konzultujú a spolupracujú v záležitostiach spoločného záujmu.
9. Členské štáty oznámia Komisii totožnosť každého príslušného orgánu podľa tohto článku na vykonávanie funkcií podľa tohto nariadenia a ich príslušné zodpovednosti a každú ich zmenu predtým, než takéto určenie alebo zmena nadobudne účinnosť.
10. Proti všetkým rozhodnutiam prijatým príslušným orgánom možno v súlade s vnútroštátnym právom podať odvolanie na plne nezávislý odvolací orgán vrátane orgánu súdneho charakteru. Na každé odvolanie podľa tohto odseku sa *mutatis mutandis* uplatňuje článok 31 smernice (EÚ) 2018/1972.

Právom odvolať sa v súlade s prvým pododsekom nie je dotknuté právo strán predložiť spor vnútroštátnemu príslušnému súdu.

Článok 15

Sankcie

Členské štáty stanovujú pravidlá, pokiaľ ide o sankcie uplatniteľné pri porušení tohto nariadenia a každého záväzného rozhodnutia, ktoré prijali príslušné orgány uvedené v článku 14 na základe tohto nariadenia, a prijímajú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich uplatňovania. Stanovené sankcie musia byť vhodné, účinné, primerané a odrádzajúce.

Článok 16

Podávanie správ a monitorovanie

1. Komisia do 12. mája 2028 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o vykonávaní tohto nariadenia. Správa musí obsahovať zhrnutie vplyvu opatrení stanovených v tomto nariadení a posúdenie pokroku v dosahovaní jeho cieľov, ako aj to, či a ako by mohlo toto nariadenie ešte viac prispieť k dosiahnutiu cieľov v oblasti pripojiteľnosti stanovených v rozhodnutí (EÚ) 2022/2481.

Správa musí obsahovať vývoj súvisiaci s rozsahom pôsobnosti tohto nariadenia, ktorý má potenciálny vplyv na pokrok, pokiaľ ide o rýchle a rozsiahle zavádzanie vysokokapacitných sietí vo vidieckych, ostrovných a vzdialených oblastiach, ako sú ostrovy, horské a riedko osídlené regióny, ako aj na vývoj trhu s vežovou infraštruktúrou a využívanie rôznych riešení prepojenia chrbticových a prístupových sietí (backhauling) vrátane satelitných v rámci digitálnej vysokorýchlostnej prepojitelnosti.

2. Na tento účel si Komisia môže vyžiadať od členských štátov informácie, ktoré sa jej predložia bez zbytočného odkladu. Členské štáty v úzkej spolupráci s Komisiou prostredníctvom komunikačného výboru zriadeného podľa článku 118 smernice (EÚ) 2018/1972 konkrétne do 12. novembra 2025 stanovia ukazovatele na primerané monitorovanie uplatňovania tohto nariadenia a mechanizmus na zabezpečenie pravidelného zberu údajov a podávania správ o nich Komisii.

Článok 17

Zmeny nariadenia (EÚ) 2015/2120

Nariadenie (EÚ) 2015/2120 sa mení takto:

1. V článku 2 sa dopĺňajú tieto body:

- „5. ‚interpersonálna komunikačná služba nezávislá od číslovania‘ je interpersonálna komunikačná služba nezávislá od číslovania v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 (*);
6. ‚domáce komunikačné služby‘ sú akékoľvek interpersonálne komunikačné služby založené na číslovaní vznikajúce v členskom štáte domáceho poskytovateľa spotrebiteľa, a končiace na ktoromkoľvek pevnom alebo mobilnom čísle národného číslovacieho plánu toho istého členského štátu;
7. ‚komunikačné služby v rámci Únie‘ sú akékoľvek interpersonálne komunikačné služby založené na číslovaní vznikajúce v členskom štáte domáceho poskytovateľa spotrebiteľa, a končiace na ktoromkoľvek pevnom alebo mobilnom čísle národného číslovacieho plánu iného členského štátu.

(*) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (Ú. v. EÚ L 321, 17.12.2018, s. 36).“

2. V článku 5a sa dopĺňajú tieto odseky:

„7. Od 1. januára 2029 nesmú poskytovatelia uplatňovať na spotrebiteľov rôzne maloobchodné ceny za domáce komunikačné služby a komunikačné služby v rámci Únie za predpokladu, že sa prijímú technické pravidlá týkajúce sa záruk, ako sú udržateľnosť, primerané využívanie a opatrenia na boj proti podvodom. Komisia do 30. júna 2028 po konzultácii s orgánom BEREC prijme vykonávací akt, v ktorom stanoví uvedené technické pravidlá v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 5b.

8. Od 1. januára 2025 môžu poskytovatelia dobrovoľne dodržiavať povinnosť neuplatňovať rôzne maloobchodné ceny stanovené v odseku 7. Títo poskytovatelia sú oslobodení od povinností stanovených v odseku 1 s výhradou uplatňovania politiky primeraného využívania s cieľom priniesť spotrebiteľom výhody rovnakých maloobchodných cien za domáce komunikačné služby a komunikačné služby v rámci Únie skôr. Na tento účel Komisia po konzultácii s orgánom BEREC do 31. decembra 2024 prijme vykonávací akt týkajúci sa primeraného využívania na základe typických vzorcov používania a opatrení na boj proti podvodom. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 5b ods. 2.

9. Komisia po konzultácii s orgánom BEREC do 30. júna 2027 preskúma tento článok a na základe posúdenia jeho vplyvu sa môže v prípade potreby rozhodnúť predložiť legislatívny návrh na jeho zmenu.

10. Posúdenie uvedené v odseku 9 zahŕňa:

- a) vývoj veľkoobchodných nákladov súvisiacich s poskytovaním komunikačných služieb v rámci Únie;
- b) vývoj hospodárskej súťaže na trhu s poskytovanými interpersonálnymi komunikačnými službami založenými na číslovaní a trend maloobchodných cien za komunikačné služby v rámci Únie v rôznych členských štátoch;
- c) vývoj preferencií spotrebiteľov a výber osobitných ponúk a balíkov, ktoré sa neúčtujú na základe skutočnej spotreby komunikačných služieb v rámci Únie;

- d) možný vplyv na vnútroštátne trhy s poskytovanými interpersonálnymi komunikačnými službami založenými na číslovaní, a najmä na maloobchodné ceny účtované spotrebiteľom vo všeobecnosti, pričom sa zohľadnia náklady na poskytovanie komunikačných služieb v rámci Únie, a potenciálny vplyv opatrení na príjmy poskytovateľov, a ak je to možné, na investičnú kapacitu poskytovateľov, najmä vzhľadom na budúce rozširovanie sietí v súlade s cieľmi v oblasti pripojiteľnosti stanovenými v rozhodnutí (EÚ) 2022/2481 tam, kde sa už neuplatňujú dodatočné poplatky za komunikačné služby v rámci Únie;
- e) rozsah používania, dostupnosť a konkurencieschopnosť interpersonálnych komunikačných služieb nezávislých od číslovania alebo akýchkoľvek alternatív ku komunikačným službám v rámci Únie;
- f) vývoj tarifných plánov, pokiaľ ide o komunikačné služby v rámci Únie, a najmä rozsah, v akom vykonávanie opatrení stanovených v odseku 8 prinieslo spotrebiteľom výsledky v zmysle odstránenia rozdielov v maloobchodných cenách medzi domácimi komunikačnými službami a komunikačnými službami v rámci Únie.

11. S cieľom vykonať posúdenie uvedené v odseku 9 orgán BEREC pravidelne zbiera relevantné informácie od národných regulačných orgánov. V uplatniteľnom prípade môžu národné regulačné orgány poskytovať tieto údaje v koordinácii s inými príslušnými orgánmi. Údaje, ktoré orgán BEREC zbiera v súlade s týmto odsekom, sa oznamujú Komisii minimálne raz ročne. Komisia ich zverejňuje. S cieľom zabezpečiť, aby orgán BEREC mohol plniť svoje povinnosti podľa tohto odseku, sú poskytovatelia povinní spolupracovať poskytovaním požadovaných údajov vrátane dôverných údajov príslušným vnútroštátnym orgánom.“

3. Vkladá sa tento článok:

„Článok 5b

Postup výboru

- 1. Na účely plnenia svojich povinností podľa článku 5a tohto nariadenia Komisii pomáha komunikačný výbor zriadený článkom 118 ods. 1 smernice (EÚ) 2018/1972. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
 - 2. Ak sa odkazuje na tento článok, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.“
4. V článku 10 ods. 5 sa dátum „14. mája 2024“ nahrádza dátumom „30. júna 2032“.

Článok 18

Zrušenie

- 1. Smernica 2014/61/EÚ sa zrušuje s účinnosťou od 11. mája 2024.
- 2. Odchylné od odseku 1 tohto článku, ak sa ustanovenia tohto nariadenia, ktorými sa nahrádzajú ustanovenia smernice 2014/61/EÚ, uplatňujú od neskoršieho dátumu, tieto zodpovedajúce ustanovenia uvedenej smernice zostávajú v účinnosti do tohto dátumu:
 - a) článok 4 ods. 2 a 3, článok 4 ods. 4 prvá veta, článok 6 ods. 1, 2, 3 a 5 a článok 7 ods. 1 a 2 uvedenej smernice zostávajú v účinnosti do 12. mája 2026;
 - b) článok 8 ods. 1 až 4 uvedenej smernice zostáva v účinnosti do 12. februára 2026.
- 3. Odkazy na zrušenú smernicu sa považujú za odkazy na toto nariadenie a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe.

Článok 19

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

- 1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť tretím dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.
- 2. Uplatňuje sa od 12. novembra 2025.
- 3. Odchylné od odseku 2 tohto článku:
 - a) článok 5 ods. 6 a článok 11 ods. 6 sa uplatňujú od 11. mája 2024;

- b) článok 17 sa uplatňuje od 15. mája 2024;
- c) článok 10 ods. 1, 2 a 3 sa uplatňuje od 12. februára 2026;
- d) článok 4 ods. 3, článok 6 ods. 1, článok 7 ods. 2 a 3 a článok 12 ods. 1, 2 a 3 sa uplatňujú od 12. mája 2026.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 29. apríla 2024

Za Európsky parlament
predsedníčka
R. METSOLA

Za Radu
predseda
M. MICHEL

PRÍLOHA

Tabuľka zhody

Smernica 2014/61/EÚ	Toto nariadenie
článok 1 ods. 1	článok 1 ods. 1
článok 1 ods. 2	článok 1 ods. 3
článok 1 ods. 3	článok 1 ods. 3
článok 1 ods. 4	článok 1 ods. 2
—	článok 1 ods. 4
—	článok 1 ods. 5
článok 2	článok 2
článok 3 ods. 1	článok 3 ods. 11
článok 3 ods. 2	článok 3 ods. 1
—	článok 3 ods. 2
—	článok 3 ods. 3
—	článok 3 ods. 4
článok 3 ods. 3	článok 3 ods. 5
—	článok 3 ods. 6
článok 3 ods. 3 druhý pododsek	článok 3 ods. 7
článok 3 ods. 4	článok 13 ods. 1 písm. a)
článok 3 ods. 5	článok 13 ods. 2
—	článok 13 ods. 3
—	článok 13 ods. 4 druhý pododsek
—	článok 3 ods. 8
—	článok 3 ods. 9
—	článok 3 ods. 10
článok 3 ods. 6	článok 3 ods. 12
—	článok 3 ods. 13
článok 4 ods. 1	článok 4 ods. 1
článok 4 ods. 2	článok 4 ods. 3
—	článok 4 ods. 2
článok 4 ods. 3	článok 4 ods. 1
—	článok 4 ods. 3
článok 4 ods. 4 prvá veta	článok 4 ods. 3
—	článok 4 ods. 4
článok 4 ods. 4 druhá a tretia veta	článok 4 ods. 1 druhý a tretí pododsek
článok 4 ods. 5	článok 4 ods. 5
článok 4 ods. 6	článok 13 ods. 1 písm. b)
—	článok 13 ods. 2 písm. b)
článok 4 ods. 7	článok 4 ods. 6
—	článok 4 ods. 7

Smernica 2014/61/EÚ	Toto nariadenie
článok 4 ods. 8	článok 4 ods. 8
článok 5 ods. 1	článok 5 ods. 1
článok 5 ods. 2	článok 5 ods. 2
—	článok 5 ods. 3
—	článok 5 ods. 4
článok 5 ods. 3	článok 13 ods. 1 písm. c)
článok 5 ods. 4	článok 13 ods. 2 písm. b)
	článok 13 ods. 3
článok 5 ods. 5	článok 5 ods. 5
—	článok 5 ods. 6
článok 6 ods. 1	článok 6 ods. 1
článok 6 ods. 2	—
článok 6 ods. 3	článok 6 ods. 1
článok 6 ods. 4	článok 13 ods. 1 písm. b), článok 13 ods. 2 písm. b)
článok 6 ods. 5	článok 6 ods. 2
—	článok 7 ods. 1
článok 7 ods. 1	článok 7 ods. 2
článok 7 ods. 2	článok 7 ods. 3
—	článok 7 ods. 4
článok 7 ods. 3	článok 7 ods. 5
—	článok 7 ods. 6
	článok 7 ods. 7
	článok 7 ods. 8
	článok 7 ods. 9
	článok 7 ods. 10
	článok 7 ods. 11
	článok 7 ods. 12
článok 7 ods. 4	—
—	článok 8
—	článok 9
článok 8 ods. 1	článok 10 ods. 1
článok 8 ods. 2	článok 10 ods. 2
článok 8 ods. 3	článok 10 ods. 6
článok 8 ods. 4	článok 10 ods. 7
	článok 10 ods. 8
článok 9 ods. 1	článok 11 ods. 1
článok 9 ods. 2	článok 11 ods. 2
článok 9 ods. 3	článok 11 ods. 3
	článok 13 ods. 1 písm. d)
	článok 13 ods. 2

Smernica 2014/61/EÚ	Toto nariadenie
článok 9 ods. 4	článok 11 ods. 3
článok 9 ods. 5	článok 11 ods. 4
článok 9 ods. 6	článok 11 ods. 5
—	článok 11 ods. 6
—	článok 12
—	článok 13 ods. 1 druhý pododsek
—	článok 13 ods. 4 prvý pododsek
—	článok 13 ods. 5
článok 10 ods. 1	článok 14 ods. 1
článok 10 ods. 2	článok 14 ods. 2 a článok 14 ods. 3
článok 10 ods. 3	článok 14 ods. 4
článok 10 ods. 4	článok 14 ods. 5
—	článok 14 ods. 6
—	článok 14 ods. 7
článok 10 ods. 5	článok 14 ods. 9
článok 10 ods. 6	článok 14 ods. 10
článok 11	článok 15
článok 12	článok 16 ods. 1
—	článok 16 ods. 2
—	článok 17
—	článok 18
článok 13	—
článok 14	článok 19
článok 15	—